

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in tozi se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-56. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Leto stiske je za nami!

Slabo se je začelo staro leto in še slabše se je nadaljevalo, da je sredi leta že marsikateri črnogledž zaklical, da bo leto 1933 pravo leto poloma, nesreč in nepremagljive gospodarske stiske. Pa kakor po navadi, tako tudi to pot niso imeli črnogledži prav in staro leto se je končalo mnogo bolje, kakor pa je obetalo. In zlasti proti koncu leta smo doživeli toliko razveseljivih in pomembnih dogodkov, da moremo novo leto v resnici pozdraviti z lepimi nadami, ki so tem lepše, ker ne slone na sanjah.

Vendar pa ne bo nihče jokal za starim letom, ker je bilo res pravo leto stiske, ki je to leto pripeljala do vrhunca. A prav zato, ker je stiska že pripeljala do vrhunca, smo najboljše volje, ker moremo z vstopom v novo leto reči, da je leto stiske za nami, da pride sedaj leto, ko bo stiska vedno manjša in življenje vedno lažje. Če pogledamo brez predsodkov na preteklo leto, moramo priznati, da je res tako.

V zunanji politiki

Na Daljnem Vzhodu so grmeli kanoni, v Evropi pa je postajala zmešnjava vedno večja. V Nemčiji se je začel dvig Hitlerja in s požigom nemškega parlamenta je bilo tudi konec nemškega parlamentarizma. Hitler je neomajano zavladal nad Nemčijo in z njim oni stari nemški zavojevalni duh, ki je že enkrat vrgel ves svet v krvavi metež. Obenem z zmago Hitlerja pa so dvignili glave tudi vsi revizionisti in vsi nasprotniki pacifizma. Mir Evrope je bil naenkrat nad vse ogrožen, zlasti še, ker je Mussolini iz nasprotja do Francije začel neprikrito podpirati Hitlerja in njegove namere. S svojim paktom štirih velesil, ki naj bi nadomestil Društvo narodov in spravil vse manjše države pod voljo velesil, je hotel Mussolini vsiliti Evropi svoj revizionistični načrt, s katerim je hotel oslabil države Male antante in zadati glavni udarec Franciji, ki je bila glavna nasprotnica diktata velesil.

Položaj v Evropi je postajal vsled tega vedno bolj napet, zlasti ker je Društvo narodov vsled izstopa Japonske že itak zelo izgubilo na svojem vplivu. Z izstopom Nemčije iz Društva narodov je bila napetost na višku in vse je kazalo, da se je treba bati najtežjega.

V tem pa je nastal preobrat, ker je Hitler preveč odkril svoje karte. Njegova brezobzirna ofenziva proti Avstriji je pridobila vse simpatije Evrope malemu kancelarju dr. Dolfussu, obenem pa ohladila navdušenje Mussolinija za 3. carstvo, ki nikakor ni hotel, da bi ob Brennerju zaplapolala nemška zastava. Nepremišljene zahteve nemškega delegata na londonski konferenci Hugenberg pa so spravile po konci sovjetsko Rusijo, ki je vsled nemških načrtov proti sovjetski Ukrajini popolnoma spremenila svojo zunanjo politiko. Posledica tega preobrata je bila, da je bil svet nakrat presenečen od vesti, da je sovjetska Rusija sklenila vzhodni londonski pakt o nenapadanju s celo vrsto držav, zlasti z državami Male antante. Ta uspeh Litvinova

je bil tem pomembnejši, ker se je končala tako mnogo obetajoča svetovna gospodarska konferenca v Londonu s popolnim neuspehom. Obenem s sklenitvijo londonskega pakta pa se je začelo tudi poljsko-rusko zблиžanje, da je bil tudi položaj na nemški vzhodni meji popolnoma spremenjen in da se ni bilo treba Poljski več bati, da pride med dva ognja. Nad vse pa se je zboljšal tudi položaj držav Male antante, ker je imela ta svoj hrbet krit.

Napad revizionistov je bil odbit, še bolj temeljito pa z okrepitevijo Male antante, ko je bil ratificiran pakt o organizaciji Male antante in se je ustanovil tudi gospodarski svet Male antante. Postalo je nedvomno, da je Mala antanta krepka in trdna organizacija, ki je s svojimi 57 milijoni prebivalcev prava velesila in dovolj močna, da se z uspehom upre vsakemu napadu na svoje meje. Zlasti še, ker je njena politika čisto v skladu s politiko Poljske, katere sodelovanje z Malo antanto je postajalo vedno pristraneje. Ker pa je tudi sovjetska Rusija odločno odklonila pakt štirih, je bil položaj Male antante tem bolj utrjen. Seveda pa je ostala Mala antanta še naprej neločljivo zvezana s politiko Francije, ki je

zadovoljni z razvojem zunanje politike v letu 1933. Naša neodvisnost je danes bolj utrjena kakor kdajkoli.

A zadovoljni moremo biti tudi z doseženimi uspehi

v notranji politiki

Ni še pozabljeno, kako je bilo v začetku leta. Z neverjetno vztrajnostjo so se širile vsak dan nove govorice, postavljale vedno nove vlade in že so te govorice postajale nevarne tudi za državo. Sovražniki našega naroda so začeli te govorice pridno izrabljati proti nam, da je postajal energičen demanti s strani prebivalstva Jugoslavije naravnost potreben. Ta demanti se je tudi izvršil z impozantno silo. Z energično roko je napravila vlada red, da so v notranjosti prenehale vse govorice in je bilo konec vseh nepremišljenih dogodkov. Velike deputacije, pod vodstvom najuglednejših ljudi raznih političnih naziranj pa so iz vseh banovin izročile kralju spomenice, ki so jih podpisale skoraj vse narodne organizacije v državi o neomajni zvestobi jugoslovanskega naroda svoji državi in kralju. Velikanski shodi v Nišu, Beogradu in drugod, ko je tudi na enem samem shodu bilo zbranih nad 100.000 ljudi, pa so vsemu svetu dokazali, da je napačno računati, kdor je špekuliral na neenotnost jugoslovanskega naroda.

Srečno in veselo novo leto 1934

želita vsem svojim naročnikom, dopisnikom in poslovnim prijateljem

Uredništvo in uprava

zlasti po zadnjem Beneševem obisku v Franciji odločno presekal vse intrige proti Društvu narodov, da se je ob koncu leta tudi angleški zunanji minister Sajmon izjavil z vso odločnostjo za avtoriteto Društva narodov ter se je s tem zaključilo staro leto z novim porazom revizionistov.

Najbolj temeljito pa je bil odbit napad revizionistov s popolno preorientacijo naziranja na Balkanu, z zmago balkanske misli. V tem pogledu moremo biti Jugoslavlani kar ponosni, ker po iniciativi našega kralja je prišlo do te preorientacije. Obiski naše kraljeve dvojice v Rumuniji, v gradu Pelešu, nato v Bolgariji v Evksinogradu, nato sestanek s Kemalom in sestanki z grškimi politikami na Krfu so dokazali, da je vsak račun na razcepljenost Balkana napačen. Še bolj so to potrdili slavni beograjski dnevi, ko je vsa bolgarska in jugoslovanska javnost pozdravljala bivanje kraljeve bolgarske dvojice v Beogradu in ko so bili po sestanku zunanjih ministrov Mušanova in Jevtića že storjeni prvi praktični koraki, da se bolgarsko-jugoslovansko zблиžanje še bolj utrdi.

Teman in napet je bil zunanje političen položaj v začetku l. 1933., nad vse se je poostрил tokom leta, toda zjasnil se je proti koncu leta in zlasti za nas slovanske narode. Že sedaj moremo reči, da je nekdanji poljsko-ruski spor popolnoma pokopan. Že pa se nam tudi odkriva zarja bolgarsko-jugoslovanskega zблиžanja. Slovanske nesloge je konec in zato moremo biti

Pričela pa se je tudi notranja konsolidacija Jugoslavije, ki so jo posebno potrdile občinske volitve. Občinske volitve v vsej državi so pokazale, da se Jugoslavija vrača na pot demokracije in zdrave decentralizacije. V vseh banovinah je narod z občinskimi volitvami, pri katerih je zmagala z izredno večino JNS, deklariral svojo voljo, da se nadaljuje notranja politika Jugoslavije v duhu in smislu 6. januarja in v smislu sedanjih vladnih politik. Volitve v druge zastope so še bolj naglasile, da se vračamo v ustavno življenje, kar je potrdil tudi novi zborovalni in društveni zakon in nastanek novih opozicijskih strank.

Zboljšanje tudi v gospodarskem življenju

Po popolnem neuspehu londonske gospodarske konference ni nastal v mednarodnem gospodarskem življenju noben preobrat na boljše. Nasprotno je padec dolarja še povečal zmedo v mednarodnem gospodarskem življenju. Tudi vsi veliki načrti o gospodarskem sodelovanju narodov ter o velikih javnih delih, s katerimi naj bi se odpravila brezposelnost, so padli v vodo. Vendar pa se v mnogih državah že kažejo prvi znaki zboljšanja in stiska je popustila. Tako je nastalo nesporno zboljšanje v gospodarstvu Anglije, a tudi grandiozni načrti Roosevelta so dosegli v Ameriki znatno zboljšanje. A o zboljšanju gospodarskega stanja moremo govoriti tudi v Jugoslaviji.

Tako se je zboljšalo stanje državnih financ, zlasti po uredbi zunanjih dolgov in zmanjšanja plačil v tujino. Dohodki neposrednih davkov so pa narasli, da je bilo mogoče doseči ravnovesje med izdatki in dohodki. Preprečena je bila inflacija, ki bi mogla imeti nedogledne posledice. Trgovinska bilanca se je znatno zboljšala in dočim je bila v lanskem 3. četrtletju še pasivna za 88 milijonov Din, je bila v letošnjem aktivna za 212 milijonov. Čeprav na denarnem trgu še ni nastopilo bistveno zboljšanje, se pa vendar že kažejo prvi znaki zboljšanja. Tako so narasle vloge v velikih, zlasti v državnih zavodih, kar je imelo za posledico, da so hranilne vloge narasle od 9850 milijonov v juniju na 9867 milijonov koncem septembra.

Kljub neugodnemu vremenu je izpadla žetev boljše, kakor pa se je moglo pričakovati, da je preostalo za izvoz okoli 30.000 vagonov pšenice, mnogo več kakor pa druga leta. Zboljšal se je tudi izvoz lesa, čeprav je lesno gospodarstvo še vedno v najtežji krizi, zlasti vsled slabih cen. Slabe cene so tudi zelo prizadele vse naše kmetijstvo in napeti bo treba vse sile, da se te popravijo. Upati je, da se bo to tudi doseglo, ker se je organizacija izvoza zelo popravila, za kar si je pridobil prav znatnih zaslug Zavod za pospeševanje zunanje trgovine. Vendar pa bo treba za dvig izvoza storiti še zelo mnogo. Zelo pa se je zboljšalo stanje našega rudarstva in samo

v proizvodnji svinca je zabeležiti majhno navedovanje. V industriji je položaj neenak in dočim so tekstilne tvornice v nad vse ugodnem položaju, so morale druge tvornice omejiti obseg svojega obratovanja, da se vsled tega ni mogla bistveno znižati brezposelnost. Vendar pa je bila brezposelnost lani manjša ko v letu 1932.

S celo vrsto gospodarskih uredb, ki jih je izdala vlada na podlagi zakona o zaščiti kmeta, pa je položen temelj za postopno zboljšanje vsega gospodarskega življenja. Zaščita kmeta je ostala še naprej v veljavi, a obenem se je poskrbelo tudi za ohranitev kmetijskega kredita. Storitveni so nadalje odločni koraki za znižanje obrestne mere in ko bo znižala obrestno mero tudi Narodna banka, na kar že vlada dela, bo doseženo znatno olajšanje v gospodarskem življenju. Z vsa odločnostjo pa bo treba delati na to, da pride tudi kmet do svojega stanovskega zastopa in zato je delo za ustanovitev kmetijskih zbornic eno najvažnejših, ki ga je treba dokončati v novem letu, ker je od kmetijskih zbornic odvisen napredek kmetijskega prebivalstva.

Leto stiske, kakor so nazivali preteklo leto, je bilo leto 1933., na katerem je sicer stiska narasla do viška, a bilo je tudi leto, ko je nastalo zboljšanje, da moremo ob vstopu v novo leto z zaupanjem zaključiti, da je leto stiske za nami, da prihaja novo leto zboljšanja.

Krepka beseda za Novo leto

Pametne in odločne besede ministra Puclja — »Za dvig javne morale«

Ob novem letu delajo pametni ljudje svoje račune, da so si na jasnem o svojem premoženjskem stanju.

Bilance pa delajo tudi politiki, da vidijo stanje in položaj svojega naroda.

Tako bilanco je objavil za praznike tudi minister Puclj. V pregledu svojega delovanja in delovanja vlade je povedal nekaj stvari, ki zaslužijo, da jih čuje in upošteva ves narod.

Ne podpore, ampak zaslužek

Pri nas se je v preteklih letih silno razvil sistem podpor. Ta sistem je označil g. minister s krepko in odkritosrčno besedo kot nemoralen, kot človeka nedostojen in nevreden.

»Država priznava«, pravi minister Puclj, »vsakemu človeku pravico do zaslužka, pravico do podpore pa samo ostarelim, bolnim in za delo nesposobnim. Država, ki je pravzaprav samo organizirana človeška družba, je pač dolžna priskočiti ljudem na pomoč, toda ne z miloščino, ne z dajanjem podpor brez vsake izrazite svrhe, da tako ponižuje narod in ga uči prosjačenja, nego s tem, da mu omogoči in pribavi zaslužek, da istočasno koristi vsem in vsej javnosti s svojim koristnim delom.«

K dviganju javne morale naj bi pripomogla tudi uredba o kmetijskih dolgovih. Glavna misel te uredbe je, da

je treba dolgove plačati.

»Brezvestni agitatorji«, pravi g. minister, »so trosili o tem med ubogo, nevedno ljudstvo kaj čudne reči. Koliko je bilo nepoučenih, ki so si domišljali, da ne bo treba nič plačati ali pa da bo vsaj velik del dolga brisan, ali da bo od nekod prišel denar kar tako sam po sebi, menda iz neba, s katerim bodo plačani vsi dolgovi. Kako pogubne, škodljive in za našo javno moralo uničujoče so bile vse te govorice! Uredba o kmetijskih dolgovih je vse to presekala in dopovedala vsem jasno in razumljivo, da je obveznost, ki jo je kdo prevzel, obveznost, ki jo je treba držati in prevzete pogoje izpolnjevati.

Taka zgrešena morala je vplivala delno tudi na plačevanje davkov. Mnogi, ki so mislili, da dolgov ne bo treba plačevati, so seveda še lažje verjeli, da tudi davkov ne bo treba nikdar več plačevati. Uredba je temeljito presekala tako nemoralno pričakovanje!«

Določitev obrestne mere

Tudi uredbo o določitvi obrestne mere odlikuje isto prizadevanje, da se javna morala dvigne in okrepi. Odpor proti tej uredbi je bil velik in težko ga je bilo zlomiti; toda začetek je narejen.

»Urediti pa je bilo treba predvsem poslovanje denarnih zavodov. Absolutno nemoralno je, nadaljuje g. minister, če zavod, ki izkazuje 4 milijone letnega dobička, potroši za svojo režijo 7 milijonov. Še bolj nemoralno pa je, če so nekatere bančne vložitve knjižice vredne komaj 35 odstotkov od vpisane vloge, gospodje ravnatelji pa imajo pri tem pogodbeno zajamčene ali visoke odpravnine ali pa visoke penzije poleg ogromnih plač, kakršnih nima noben državni funkcionar. Vsa ta zla so uredbe vlade odpravile.«

Iz te »bilance« se vidi, da ima vlada resno voljo prijeti vruga za roge in odpraviti zlo, ki se je že globoko zarilo v našo miselnost, s korenino vred. Ta resna volja mero-dajnih in odločilnih krogov pa nas navdaja z opravičenim upom, da se bodo sedaj še ne- vsehne razmere tudi pri nas začele boljšati.

Obnova socialno-demokratske stranke v Jugoslaviji?

Iz Beograda poročajo, da nameravajo voditelji (bivše) socialno-demokratske stranke sklicati koncem februarja veliko zborovanje v Beogradu, kjer bodo odločili o vprašanju, ali naj se socialno-demokratska stranka obnovi ali ne. Voditelji socialno-demokratske stranke (dr. Topalović, Krekić in drugi) pravijo, da ni za obnovo stranke prav za prav nikakih ovir, ker stranka tudi prej ni bila niti verska niti plemenska.

Bogato darilo Nj. Vel. kralja za reveže

Nj. Vel. kralj je naklonil za božičnico zagrebškim siromakom 100.000 dinarjev, enako vsoto pa je razdelila uprava dvora onim, ki so se pismeno obrnili na Nj. Vel. kralja za pomoč. Za siromake v Beogradu pa je naklonil Nj. Vel. kralj 100.000 dinarjev.

★

Agrarna reforma v Gornjem gradu

Sporazum med vlado in ljubljanskim škofom

Na sestanku, ki se je vršil v soboto dne 16. decembra t. l. v Beogradu med predsednikom vlade dr. Srškićem ter gg. ministroma dr. Kramerjem in Ivanom Pucljem na eni ter ljubljanskim škofom dr. Rožmanom na drugi strani, je bil dosežen glede izvedbe agrarne reforme na škofijskih posestvih v Gornjem gradu sporazum, po katerem dobe kmetje po pristanku ljubljanskega škofa škofovske pašnike in neplodno zemljišče (gorski vrhovi z lovom) brezplačno, ljubljanski škofiji pa se vrne poleg zakonitih 1000 hektarjev gozda še 3000 hektarjev.

S tem sporazumom je rešeno vprašanje agrarne reforme na škofijskem posestvu v Gornjem gradu.

★

Tolmačenje uredbe o zaščiti kmetov

Pravosodni minister je na podlagi čl. 15. uredbe o zaščiti kmetov izdal avtentično razlago čl. 6. in čl. 7. uredbe, ki se glasi:

Po prvem odstavku čl. 6. uredbe o uveljavljanju uredbe o zaščiti kmetov se odlagajo vse prisilne prodaje premičnin in nepremičnin kmetov, razen tistih, ki se nanašajo na terjatve po prvem odstavku čl. 8. Ta odlog velja tudi za primere, ko je po čl. 2. zakona o podaljšanju veljavnosti zakona o zaščiti kmetov upniku pripadla pravica, da zaradi plačanja obresti zahteva nadaljevanje ustavljene javne prisilne prodaje premične ali nepremične lastnine dolžnika ali nadaljevanje ustavljene prisilne uprave oziroma dovoljenje za novo prisilno prodajo.

Neplačane obresti kakor tudi sodne stroške za plačilo teh obresti je treba vračunati v glavno dolga. Po 5. odst. čl. 3. uredbe o zaščiti kmetov se smatrajo kot kmečki dolgovi oni, ki so nastali po 20. aprilu leta 1932.

★

Težka železniška nesreča v Dugem selu

Dne 22. t. m. se je pripetila na postaji v Dugem selu težka železniška nesreča. Zadelo sta skupaj po naključju dva tovorna vlaka. Nesreča je zahtevala 4 težke poškodbe uslužbencev pri železnici. Poškodovanih pa je tudi večje število vagonov.

★

Gospodarsko sodelovanje držav Male antante

Kakor poročajo iz Prage, je prišlo med češkimi agrarci in industrijci do sporazuma glede gospodarskega sodelovanja držav Male antante.

Češki agrarci bodo pristali na to, da se uvozijo na Češko določene količine poljskih pridelkov iz Jugoslavije in Rumunije, zato pa bodo mogli Čehi k nam uvažati več industrijskega blaga.

Stara meščanska miselnost še živi Mesto naj dobi vse — dežela pa nič.

Se ni umrla ona zastarela malomeščanska miselnost, ki misli, da se morajo v mestu osredotočiti vse kulturne pridobitve naroda, dočim naj ostane na deželi vse pri starem. Vojna je sicer to miselnost zelo zrahljala, da se nikjer več ne upa odkrito na dan, toda na skrivaj še živi, kakor nas je pred dobrim tednom poučil članek, ki ga je objavil v nekem ljubljanskem dnevniku sicer zelo ugleden slovenski kulturni delavec. V tem članku se člankar pritožuje, da je v banovinskem proračunu namenjeno za prosveto skoraj toliko ko pa — za gnojnične jame. Še večje pa da je nerazmerje, če se primerjajo izdatki za gnojnične jame z onimi za ljubljansko gledališče. Nad 200.000 Din za gnojnične jame, samo 35.000 pa za ljubljansko gledališče! vzklika v silnem ogorčenju člankar meščanske miselnosti. In vendar kakšna razlika med kulturnim pomenom gledališča in pa — gnojničnih jam! Za človeka meščanske miselnosti v resnici več ko dovolj vzroka za ogorčenje.

Ne pa za človeka, ki ima nekaj gospodarskega duha in tudi ne za človeka, ki hoče napredek vsega naroda. Ta človek sicer ne bo primerjal gnojničnih jam z gledališčem, ker kaj takšnega zmora samo meščanska miselnost, temveč bo vsako stvar ocenil tako, kakor zasluži in vsled tega tudi gnojnične jame po njih gospodarski, kulturni in zdravstveni vrednosti.

Za vsakega dobrega gospodarja, tudi za takšnega, ki nima s kmetijstvom nobenega neposrednega stika, je jasno, da je vsak napredek poljedelske proizvodnje brez gnoja nemogoč. Najcenejši, a tudi najboljši gnoj za kmetovalca pa je tisti, ki ga dobi od živinoreje zastonj, kot postranski produkt. Ta produkt predstavlja veličansko vrednost, ki pa se je pri nas nad vse zapravljala, ker ni bilo gnojničnih jam, da se je gnoj razlival skozi vas ali pa na zraku izgubljal na svoji vrednosti. V našem revnem gospodarstvu pa je treba gledati na vsak krajcar in zato je vsega priznanja vredno, če pomaga banovina siromašnim kmetovalcem, da si zgrade gnojnične jame. V to naložen denar se naravnost bogato obrestuje, ker ne povečuje le donosa zemlje, temveč zboljšuje tudi zdravstvene razmere na deželi in s tem tudi pospešuje tujski promet.

Izdatek za gnojnične jame je torej več ko upravičen, je naravnost nujen in treba ga je še povečati, da že v kratkem ne bo kmetije, na kateri ne bi bilo gnojnične jame.

Kdor količkaj gospodarsko misli, za tega je jasno, da morajo javna sredstva v prvi vrsti služiti povečanju pridobitne sposobnosti ljudstva. Šele v drugi vrsti so izdatki za širjenje kulture, ker morajo ljudje najprej imeti sredstva za življenje in šele potem pride volja in smisel za umetnost. To se morda sliši bolj trdo, toda tako je in tako bo ostalo, dokler prejema človek vse svoje sile za obstoj iz želodca.

Nikakor pa ne podcenjujemo pomena in vrednosti umetnosti in vseh lepih duhovnih reči. Zato tudi iz naših vrst ni bilo nikdar nobene pritožbe, če je država ali banovina skrbela za naše kulturne institucije, kadar je imel narod dovolj kruha in preskrbljeno življenje. Nasprotno so se naši ljudje vedno potegovali za interese slovenskega gledališča in drugih naših kulturnih institucij. Naša dežela vzdržuje in plačuje sama nešteto odrov in žrtvuje za nje ogromne zneske in navdušeno se bori za nje. Mar ti odri ne predstavljajo danes poglobitvi del gledališke slovenske umetnosti in kulture? Ljubljana ima le z državno podporo gledališče, od katerega pa ima skoraj edini dobiček le njeno prebivalstvo. Zato mislimo, da je le prav in pravično, da naj tudi ljubljansko prebivalstvo malo več žrtvuje za gledališče, kakor pa to danes stori, če hoče imeti zabavo in razvedrilo. Pred vojno se je ljubljansko gledališče vzdrževalo v glavnem od naročnine za lože, danes pa bi mogli na prste seštet

one ljubljanske rodbine, ki imajo še lože v gledališču. Pa tudi sicer je zanimanje ljubljanskega občinstva za gledališče tako neznatno, da bi bilo gledališče skoraj redno prazno, če ne bi uprava s skrajno znižanim abonmajem in z drugimi ugodnostmi privabljala publike.

Sami ne bi žrtvovali nič, vse pa naj jim nakloni država ali banovina. V tem je ona stara meščanska miselnost, katere horizont je tako ozek, da je videla le sebe in svojo najbližjo okolico, dočim ji je bila deveta briga vsa ona ogromna množica, ki tvori dejansko narod. Po tej miselnosti je vsak izdatek za deželo napačen, ker se z njim zmanjšuje izdatek za mesto. Naj ima dežela še tako velike gospodarske potrebe, naj bodo te še tako pomembne za vse narodno gospodarstvo, vse to gospode meščanske miselnosti nič ne zanima, ker oni imajo le eno zahtevo, da jim mesta na državne ali javne, to je na tuje stroške, nudijo čim več zabave in razvedrila. Dežela pa naj bo še naprej zanemarjena in zaostala.

Za naše kmetško in gospodinjsko nadaljevalno šolstvo

Kraljevska banska uprava je izdala dne 11. decembra 1933. III No. 9095/1 nastopni odlok, naslovljen vsem sreskim načelstvom, upravitelstvom vseh narodnih šol in vodstvom vseh kmetško- in gospodinjsko-nadaljevalnih šol ter vsem gg. referentom kmetijskega oddelka.

Kmetško- in gospodinjsko-nadaljevalne šole so vzgojna in izobraževalna ustanova za odraslo mladino. Za sistematično vzgojo in izobrazbo one kmetške mladine, ki ne more obiskovati strokovnih kmetijskih oziroma gospodinjskih šol, so največjega pomena.

Te šole so v svojem petletnem obstoju ob požrtvovalnem sodelovanju učiteljstva narodnih šol že doslej dosegle prav lepe uspehe. Za dosedanje uspešno delo izrekam učiteljstvu in vsem, ki so pospeševali razvoj teh šol, svoje priznanje.

Sedanje gospodarske in kulturne razmere nujno zahtevajo, da se smotrna in stalna vzgoja odrasle kmetške mladine pospeši, posploši in idejno pravilno usmeri.

To važno nalogo bodo v prvi vrsti izvršile kmetško- in gospodinjsko-nadaljevalne šole, ki so po svoji pravilni zasnovi, po svoji življenjski sili dokazale, da morejo ustvariti v vsaki občini osnovo za nadaljnje kulturno delo in za gospodarski napredek.

Da se bo moglo to šolstvo uspešno razvijati v dosednji smeri, zato je potrebna popolna jasnost glede načel, po katerih delujejo kmetško- in gospodinjsko-nadaljevalne šole, potrebno pa je tudi vzajemno delo učiteljstva narodnih šol in kmetijskih strokovnjakov.

Kmetško- in gospodinjsko-nadaljevalne šole so bile že doslej in morajo ostati še za naprej nositeljice in čuvarice duhovnega zdravja kmetškega stanu, žarišče krepke državljanske vzgoje in pospeševalnice napredka v kmetijstvu.

Te šole vplivajo v prvi vrsti na voljo in na miselnost kmetške mladine. Vzbuja jo in utrjujejo v mladini ljubezen do kmetškega poklicnega dela in do kmetške zemlje, krepijo kmetško samozavest in soustvarjajo zdravo sodobno kmetško kulturo.

Ljubezen do kmetstva je vir duhovnega zdravja ter pogoj za ohranitev in gospodarski napredek kmetškega stanu.

Kmetško kulturna vzgoja ustvarja nujno potrebno duhovno razpoloženje in je izhodišče za smotrno državljansko vzgojo.

Požrtvovalna ljubezen do enotne Jugoslavije organsko raste iz ljubezni do kmetstva. Poleg vzgoje k zdravemu kmetstvu dajejo

Vso žalostno revščino te malomeščanske miselnosti je razgalila že vojna, ki je pokazala, kako majhen je narodno-gospodarski pomen mest v primeri z onim deželo. Kajti dežela pomeni glavno moč naroda, iz dežele izvirajo one neusahljive sile naroda, ki ustvarjajo njegovo rast, ki mu dajejo njegove moralne in materialne temelje. Te temelje je treba utrditi, ker potem bo narodna zgradba na trdnem fundametu, da bo mogla država kljubovati vsem nevarnostim in da se bo mogla opreti na svojo moč. Zato pa je treba dati čim več denarja na deželo, da bo tudi na deželi lepo in udobno življenje, da ne bo beg z dežele tako izpraznil slovenskih vasi, kakor se je to zgodilo v celih okrajih v Franciji. Zato pa tudi vse priznanje našemu banu, ki skrbi, da tudi dežela nekaj dobi in zato bomo vedno v odločnem boju z onjo zastarelo malomeščansko miselnostjo, ki hoče, da se izteka v mesta vse dobrote, dežela pa naj nosi samo vsa bremena. Kmetško ljudstvo je danes dovolj prebujeno, pa tudi dovolj močno, da se proti tej malomeščanski miselnosti ne samo bori, temveč da v tem boju tudi zmaga in sicer na vsej fronti.

te šole kmetški mladini osnovo strokovne kmetijske izobrazbe in pobudo k umnemu kmetovanju. S sistematičnim poukom in s praktičnimi vajami kažejo nadaljevalne šole pot, po kateri si more kmet z razpoložljivimi sredstvi in v sedanjih razmerah ustvariti ugodnejše življenjske pogoje.

Ker želim, da se za naprej te šole še bolj razširijo po Dravski banovini, zato

odrejam:

1. Sreska načelstva naj v krajih, kjer ni gospodarske ne kulturne ustanove za odraslo kmetško mladino, sporazumno z učiteljstvom dotičnega kraja, pripravijo vse potrebno za ustanovitev vsaj nepopolne kmetško- oziroma gospodinjsko-nadaljevalne šole. Tozadevno statistiko je predložiti kmetijskemu oddelku kraljevske banske uprave do 10. januarja 1934.

2. Poglobiti se mora vzajemno delo med učiteljstvom narodnih šol in sreskimi kmetijskimi referenti v smislu odredbe kralj. banske uprave III. No. 1227/1 z dne 6. februarja 1933. in IV. No. 3900/1 z dne 15. marca 1933. — šolah (posebno iz poljedelstva in iz živinoreje) strokovna predavanja na kmetško-nadaljevalnih naj ima v okviru krajevnega učnega načrta sreski kmetijski referent ali kmetijski strokovnjak, ki ga določi kraljevska banska uprava.

3. Podroben učni načrt vsake kmetško-nadaljevalne šole mora biti popolnoma v skladu s kmetijskim pospeševalnim programom kraljevske banske uprave in sreskega kmetijskega odbora ter mora upoštevati vsako posebno akcijo kraljevske banske uprave za pospeševanje kmetijsiva.

4. Kmetško- in gospodinjsko-nadaljevalne šole naj svoje delo za državljansko vzgojo še bolj razširijo tako, da bodo postale žarišče smotrne in globoke državljanske vzgoje za vso odraslo kmetško mladino v domačem kraju.

Ban: dr. Marušič s. r.

Dr. Beneš pojde tudi v Sofijo

Po svojem potovanju v Pariz, kjer je imel važne razgovore z odločilnimi francoskimi državniki, bo potoval češki minister za zunanje dr. Beneš tudi v Bolgarijo in sicer še pred potovanjem bolgarskega kralja Borisa v Romunijo. Dr. Beneš bo skušal, kakor pravijo, tudi v Bolgariji delati za sporazum in zboljšanje med Malo antanto in Bolgarijo.

Največja železniška nesreča v zgodovini 200 mrtvih, 300 pa ranjenih

Približno 25 kilometrov daleč od Pariza se je dogodila na »vzhodni« železnici v soboto zvečer strahovita nesreča, kakršne zgodovina železniškega prometa menda ne pomni.

Iz Pariza je hitela z različnimi vlaki baš na soboto zvečer ogromna množica ljudi domov na praznike. Vsi vlaki so bili nabito polni, tako tudi vlak, ki je vozil okoli 9. ure zvečer proti vzhodu. Zaradi velikanskega prometa je bil ta vlak sestavljen iz samih starih, lesenih vagonov, kar pa veselja potnikov ni prav nič motilo.

Dobre pol ure kasneje pa je privozil za tem brzovlakom drugi, mednarodni, brzovlak, ki je bil namenjen v Strassbourg. Ta vlak vozi z brzo 100—120 kilometrov. Zaradi goste megle pa strojevodja ni opazil na progi stoječega prvega brzovlaka, ki je moral čakati pred neko malo postajo na »prosto pot«. Težka lokomotiva mednarodnega brzovlaka se je tedaj z vso silo zaletela v stoječi brzovlak. Stari, leseni vagoni prvega brzovlaka so se lomili kakor papirnate škatle, obenem pa se je razlegel v megleno noč obupen krik in vik...

Pogled na ruševine je bil strašen. Povsod polomljeni vagoni, med ruševinami pa

so ležala zmečkana in razmesarjena trupla mrtvecev in ranjencev...

O nesreči je bila takoj obveščena postaja v Parizu, odkoder so takoj poslali na kraj nesreče vsa pomožna sredstva. Reševalci so imeli čez glavo posla noč in dan.

Doslej so potegnili izpod ruševin nad 200 mrtvih in nad 300 ranjencev, od katerih pa se jih tudi že mnogo bori s smrtjo.

Na kraj nesreče je prihitel tudi predsednik francoske vlade z več ministri, ki so takoj odredili vse potrebno za prevoz mrtvih in ranjencev v Pariz.

V Parizu so izpremenili veliko čakalnico vzhodnega kolodvora v priprosto kapelo, odkoder se bo vršil v sredo skupen pogreb na državne stroške. Pogreba se bodo smeli udeležiti samo sorodniki.

Vest o strahoviti nesreči se je raznesla z bliskovito naglico ne samo po Parizu in v Franciji, ampak po vsem svetu. V imenu naše vlade sta izrekla brzojavno svoje sožalje francoski vladi in francoskemu narodu tudi predsednik naše vlade dr. Srškić in minister za zunanje zadeve dr. Jevtić.

Vzroka strahovite nesreče še niso ugotovili; jako verjetno pa je, da signalne naprave niso bile v redu, tako da osebja ne zadene nobena krivda.

Češkoslovaški hmeljski provenienčni zakon

Češkoslovaška vlada je predložila parlamentu načrt zakona, s katerim se na splošno uvede dolžnost signiranja hmelja. V bodoče bo moral biti signiran skoro ves v Češkoslovaški republiky pridelan hmelj. V zakonskem načrtu so posebne določbe glede inozemskega hmelja in glede mešanega hmelja. V načrtu je urejeno tudi vprašanje obsega kmetijskih nasadov. Počeni s prihodnjim letom bodo morali hmeljarji vsako leto do konca aprila prijaviti obseg svojih hmeljskih nasadov. Novi hmeljski nasadi se bodo smeli zasaditi le z dovoljenjem deželne oblasti. Vsak, ki ima zaloge hmelja, bo obvezan te zaloge prijaviti državnemu statističnemu uradu do 1. avgusta. Nakupi hmelja pred obiranjem bodo neveljavni, če se bodo sklepali pred 15. julijem.

Za prijateljstvo med balkanskimi državami

Pomembne izjave našega in grškega ministra za zunanje zadeve

Tik pred prazniki je prišel v Zagreb grški minister za zunanje zadeve g. Maksimos. V Zagrebu se je sestal z našim ministrom za zunanje zadeve g. Jevtićem, s katerim sta razpravljala (po uradnem poročilu) »o vseh vprašanjih političnega značaja, ki zanimajo zlasti balkanske države. Oba sta ugotovila soglasnost v politiki, ki naj se izvaja. Glavni cilj te politike je organizacija miru in prijateljsko sodelovanje vseh balkanskih držav.

Minister Jevtić pa je rekel časnikarjem glede sporazuma na Balkanu, »da ga veseli, ker se je letošnje leto zaključilo s stvarnimi rezultati za položaj na Balkanu, ki opravičujejo najboljše nade. Razna vprašanja bodo rešena v duhu sporazuma z namenom, da se balkanskim narodom zagotovi lepša bodočnost.«

Posredovalni postopek

Na podlagi člena 39. uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov je pravosodni minister v soglasju z ministrom za trgovino in industrijo izdal naslednjo avtentično razlago:

Sodni sklepi, s katerimi se po tem členu uredbe o posredovalnem postopku dovoljuje otvoritev posredovalnega postopka, ostanejo v veljavi tudi po razveljavljenju uredbe o posredovalnem postopku. Dokler traja posredovalni postopek po tekočih sklepih, se ne morejo dovoliti proti dolžnikom nobena sredstva izvršbe ali zavarovanje, temveč veljajo za vse te sklepe posledice, določene po uredbi o posredovalnem postopku.

Nagrada za izsleditev morilca

17. decembra se je posrečilo neki osebi, ki je bila udeležena pri uboju nekega policijskega agenta v Zagrebu, iz Zagreba pobegniti. Begunec pa je bil še istega dne aretiran in sicer sta ga prijela orožnika Puškarić Niko in Potočnik Štefan.

Ministrstvo za notranje zadeve je vsakemu od obeh orožnikov dalo izplačati nagrado v znesku 10.000 dinarjev.

Aretiranec pa se piše Peter Poseb in je doma iz Vele Luke v Dalmaciji.

Obsojen ubijalec dveh bratov

Mariborsko sodišče je tik pred prazniki obsodilo na 4 leta ječe Alojzija Petka, ker je 12. oktobra l. 1933. ustrelil s karabinko brata Antona in Franceta Lajha. Brata Lajh sta hotela Petkovega očeta napasti, toda sin Alojzij je preprečil umor očeta s tem, da je oba brata ustrelil.

Minister dr. Kramer o naši notranji politiki

Minister dr. Kramer je objavil v božični številki »Jutra« zanimiv članek, iz katerega posnemamo najvažnejše odstavke o naši notranji politiki. G. minister pravi med drugim:

»Naravno je, da v dobi, kakršna je današnja, ne more biti govora o kakem velikem napredku. Vse naše sile se morajo združiti za ohranjanje tega, kar smo v svojem razvoju dosegli. A še pri tem moramo vedeti, da brez stalnih, težkih žrtev ne gre.«

»Najopasnejši pa so tisti, ki bitke, vsiljene nam od nadmočnih faktorjev, že v naprej smatrajo za izgubljene ter v svojem pesimizmu sproti spodbujajo jezove, ki jih drugi gradijo. Res, najlažje je, se s krepkim glasom pridružiti onim nikomur odgovornim poboljševalcem sveta, ki vse bolje znajo in vedo. Toda z nami je hrabra in samozavestna vojska ljudi, ki morda vsak za

sebe neznosno čutijo udarce današnje krize, a navzlic temu niso izgubili poguma in odločne volje za zmago.

In ta narodna vojska v Jugoslaviji narašča. Občinske volitve prošle jesen so bile bitka proti pesimizmu. Uspešnemu zaključku se približuje veliko delo stopitve prej v večje ali manjše stare stranke razbitih narodnih vrst.

Tudi pri nas v Dravski banovini smemo biti z organizacijo JNS zadovoljni. Edinstvo naših vrst se utrjuje. Prirodna začetna ozkosrčnost v sprejemanju novih pristašev, razumljiva zaradi bojazni, da bi protivniki ideje mogli skozi vrata stranke prepeljati svojega (trojanskega) konja v jugoslovanski tabor, se je umaknila širokogrudnemu pojmovanju narodnega človeka. Čuvajmo to solidarnost, da bomo dosegali vedno bolj tudi gospodarske in socialne uspehe.«

in v uniformi, ampak kot človek, da se bom z vami neprisiljeno pogovarjal. Vaši gospodje častniki so izvrstni ljudje!»

Milojević dostavlja temu poročilu še tole:

»Ta stari vojak, čegar obraz je poln brazgotin, vzbuja v človeku zaupanje. Vsled dogodke na kolodvoru v Beogradu smo si pridobili tega mogočnega moža, na katerega opozarjajo mnogi kot na neko nevarnost za mir, za odkritega prijatelja.«

Volitve v Romuniji

Pretekli teden, 20. t. m., so imeli v Romuniji volitve v državni zbor.

Zmagala je, kakor je bilo pričakovati, narodno-liberalna stranka, ki je sedaj na vladi. Kmetijske stranke, med njimi tudi narodna kmetijska stranka, ki je bila prej na vladi, so ostale v veliki manjšini, kar je pripisovati tudi volilnemu redu, ki določa, da dobi tista stranka, ki doseže pri volitvah 40 odstotkov glasov, dve tretjini mandatov.

Nemški minister Röhm o Jugoslovanih

Nemški minister in poveljnik nemških narodno-socialističnih napadalnih oddelkov Ernest Röhm je nedavno predaval v Berlinu o ciljih napadalnih oddelkov. Na predavanje je prišel tudi sotrudnik beograjskega lista »Politike« g. Milojević, ki je po predavanju stopil k g. ministru in ga spomnil na dogodek, ki se mu je pripetil, ko je g. minister potoval preko Beograda v Carigrad, a je v Beogradu vlak zamudil. Takrat je naša vlada dala g. Röhm u na razpolago vojaško letalo, ki je vlak prehitelo, tako da je minister Röhm lahko v Nišu stopil v vlak in pravčasno prišel v Carigrad, kjer ga je sprejel Kemal-paša.

Pri tem spominu je rekel minister Röhm g. Milojeviću:

»Kako se ne bi vsega tega spominjal! Tega dogodka ne bom pozabil. Vaši rojaki so »kolosalni« — oni so vse storili, da mi pomagajo iz zagate. Povem vam, da vas bom še obiskal, čim bom imel čas, ampak ne uradno

Mladina

Vsem tovariškim Društvom kmetiskih fantov in deklet, tovarišem in tovarišicam in vsem našim številnim prijateljem, želi srečno in uspehov polno novo leto 1934

Zveza kmetiskih fantov in deklet v Ljubljani *

Delo, pok. Antonina Švehle in mi

Ime danes že pokojnega Antonina Švehle je vredno, da ga pozna tudi pri nas vsak količkar zavedni kmet; saj je njegovo ime tako tesno združeno z veliko idejo kmetске osvoboditve, da si tega pokreta brez krepke osebnosti Antonina Švehle še misliti ne moremo.

Kmetški pokret se je začel na Češkem v dobi, ko so bile gospodarske in politične razmere na Češkem na las podobne našim. To ni čudno — Čehi in mi smo živeli v Avstriji in avstrijska politika je zahtevala pri »manjvrednih« slovenskih narodih skoro isti razvoj.

Na Češkem in pri nas so gospodovali Nemci. Na Češkem in pri nas se je proti Nemcem dvignila »meščanska inteligenca« (šolanci), ki je na zunanje svoje protinemško držanje pač utemeljevala z »ljubeznijo do naroda«, vendar pa se ne bomo motili, če trdimo, da je bilo pri tej »ljubezni do naroda« tudi zraven nekaj ljubezni do sebe, kajti češkim (in slovenskim) odvetnikom, zdravnikom, uradnikom itd. le ni bilo vseeno, če so njihovi nemški tovariši lepo služili in napredovali, oni pa ne.

Za boj proti gospodarsko in politično močnim Nemcem so pa morali Čehi in mi mobilizirati kar najširše narodne mase, t. j. predvsem kmete. In res so kmetje na Češkem in pri nas dolgo sledili — politično — svojim »narodnim«, t. j. meščanskim politikom, dokler se ni pojavil na Češkem kar čez noč — kmetški pokret.

Na Češkem je živelo in delalo na kmetih še za Avstrije prav lepo število šolanih kmetov. Kmetje z dovršeno srednjo ali visoko šolo niso na Češkem nobena posebnost. Med temi šolanci, ki so živeli kot pravi poljedelci v najtesnejši zvezi z ostalimi kmeti, je začelo nekega dne prodirati prepričanje, da »meščanske« politične stranke, pa najsi bodo še tako narodne, za kmeta nimajo pravega pomena, ker so se borile med seboj na nož za svoje »svetovne nazore«, (»liberalstvo«, »klerikalstvo« itd.), med tem ko kmet gospodarsko in politično zaradi tega zanj jalovega boja ni mogel nikamor naprej!

V tej dobi so začeli nastopati pokojni Švehla in njegovi tovariši.

Boj za gospodarsko osvoboditev kmetov.

Švehla in tovariši so spoznali, da češki kmetje ne bodo pravi gospodarji na svoji zemlji vse dotlej, dokler bodo gospodarsko odvisni od kogarkoli. Zato je veljal njihov prvi napor gospodarski neodvisnosti kmetov. Oni so začeli ustanavljati kreditne in gospodarske zadruge, kjer so imeli kmetje odločilno besedo do najvišjih vrhov organizacije. In ko so bili kmetje enkrat glede kreditov, glede vnovčevanja svojih pridelkov, glede predelave surovin v združnih fabrikah itd. neodvisni od denarne milosti raznih politič-

nih skupin, takrat so šele lahko začeli dihati svobodno, ker se jim ni bilo treba bati, da bi jih kakšen nasproten politični mogotec pognal z njihovih posestev.

To je bilo prvo veliko delo pok. Antonina Švehle in njegovih tovarišev za osvoboditev čeških kmetov.

Drugo veliko delo: Organizacija kmetškega časopisja.

Drugo veliko delo, ki ga je pok. Švehla srečno izvršil, je bila organizacija kmetškega časopisja.

Švehla in njegovi tovariši so znali pomen časopisja tudi za kmete pravilno oceniti. Oni so spoznali, da še tako »veliko« meščansko časopisje ni za kmete ali vsaj ni zanje dovolj, ker zlasti gospodarskih koristi, ki jih kmet po pravici zahteva, ali nič ne upošteva ali pa prav malo. Zato so začeli misliti na organizacijo lastnega časopisja, ki ne bo znalo in hotelo zastopati le koristi meščanskih gospodarskih skupin (fabrikantov itd.) in njihovih koristi proglašati za »edino in splošno narodno« (!), ampak ki bo znalo dvigati svoj glas tudi za gospodarske koristi najvažnejšega stanu v državi — pa ne samo s poukom o kmetijsko-strokovnih zadevah (»gosence kaj na repo varje«!), ampak predvsem s poukom o pomenu kmetiskih gospodarskih organizacij in s političnim šolanjem. Ne samo fabrikanti — tako so rekli Švehla in tovariši — ampak tudi kmetje morajo vedeti, kaj pomenijo zanje carine, železniški tarifi itd.! Vsega tega pa meščansko časopisje tedaj kmetom ni nudilo in zato so se

Švehla in tovariši vrgli z vso silo tudi na to delo.

Švehla je bil dolgo let predsednik tiskovnega odseka češke kmetске stranke in velškansko časopisje, s katerim razpolaga danes češka kmetška stranka, je v glavnem plod Švehlovega truda.

Med češkimi kmeti nima danes »meščansko časopisje« z vsemi svojimi »senzacijami« nobenega vpliva več!

Politična organizacija čeških kmetov.

Od gospodarske neodvisnosti in od neodvisnega lastnega časopisja, čegar pravec in način pisanja so narekovali le pravi kmetje, pa do ustanovitve lastne politične organizacije ni bilo daleč.

Švehla in tovariši so spoznali, da za kmete, ki so se dotlej udeleževali političnega življenja v »meščanskih« ali »svetovno-nazornih« strankah, ni tam več mesta. Oni so spoznali, da enakost »svetovnih nazorov« ne more preprečiti gospodarskih nasprotstev, a njim je šlo v prvi vrsti za gospodarski napredek kmetov, ne pa za »liberalne« ali »klerikalne« politične zmage, ki so bile za kmete brez praktičnega pomena. Zato in tako je prišlo, do česar je moralo priti: do politične osamosvojitve čeških kmetov in do ustanovitve češke kmetске (agrarne) stranke, ki igra danes, v neodvisni češkoslovaški republiki, največjo in najpomembnejšo vlogo.

To je tisto veliko delo, ki so ga za češke kmete izvršili pokojni Švehla in tovariši in zaradi katerega bo ime Antonina Švehle večno živelo v srcu češkega kmeta.

V sredini od leve na desno načelnik Stanko Lenarčič, poleg njega voditeljica tečaja gospa Beniger, poleg nje pomočnica gospa Kleindinst-Zalokarjeva in g. dr. Pušenjak.

Bloke. Podružnica Kmetijske družbe na Blokah je priredila v tekočem letu kar dva kmetijsko gospodinjstva tečaja. Drugi tečaj je bil zaključen 30. novembra t. l. Da je podružnica zamogla za naše kraje tako važne tečaje prirediti je zasluga občine in pa banovine, ki sta podružnico s podporami v njenem delu podprli. Vodstvo tečaja je bilo v rokah strokovne učiteljice ge. Vilme Beniger ter njene pomočnice ge. Vide Kleindinst-Zalokarjeve. Zdravstvena predavanja je imel v tečaju g. dr. Pušenjak, banovinski zdravnik iz Cerknice. Skrb za vse ostalo delo je imel načelnik podružnice gosp. Stanko Lenarčič. Oba tečaja je posečalo 43 kmetiskih deklet. To so bili na Blokah prvi tečaji in so kljub nasprotju dosegli popoln uspeh. Podružnica je poleg teh tečajev imela tudi tri enodnevne sadjarske tečaje, katere je posetilo preko 100 mlajših sadjarjev. Podružnica naj dela po načrtu poti naprej in uspeh v napredku kmetijstva gotovo ne bo izostal.

★

Šinkov turn. Tukajšnje Društvo kmetiskih fantov in deklet priredi v nedeljo, dne 31. decembra t. l. Silvestrov večer pod okriljem Podmladka rdečega križa v dvorani narodne šole. Začetek ob 8. uri zvečer. Na sporedu so razne burke, godba, deklamacije in petje. Čisti dobi-

ček je namenjen revnim trboveljskim otrokom. Prireditve bo zelo pestra in bo zadovoljila vsakega udeleženca, vljudno vabimo! — Vsem društvom kmetiskih fantov in deklet želimo srečno Novo leto! Odbor.

Nova vas pri Rakeku. 1. redni občni zbor Društva kmetiskih fantov in deklet se bo vršil na dan Novega leta 1. januarja 1934 v tukajšnji šoli s pričetkom ob 11. uri dopoldne. Poroča delegat Zveze kmetiskih fantov in deklet. Vabimo k udeležbi vse, ki seanimate za naše delo. Odbor.

»Brazda« se imenuje nov list, katerega prva številka je izšla te dni v Ljubljani. List so začeli izdajati absolventi kmetijskih šol. Kakor obljublajo izdajatelji, bo list obravnaval vsa kmetškega stanu se zadevajoča vprašanja z izrazito stanovskega stališča.

Študenti pri Poljčanah. Pri nas se je vršil v nedeljo, dne 17. decembra t. l. sestanek fantov in deklet. Vsi smo spoznali važnost naše lastne mladinske organizacije, katera bo nudila naši mladini vse, kar za bodočnost potrebuje. Manjka nam izobrazbe in kmetске zavednosti, ki je predpogoj za naše uveljavljanje v javnem življenju. V pripravljani odbor smo izvolili sledeče tovariše in tovarišice: Joško Marzidovšek, abs. vin. in sadj. šole, predsednik; Julka Švagan, podpredsednik, Ivo Kitek, ekonom, tajnik,

Andrej Stefanciosa, učitelj, blagajnik; odborniki: France Švagan, Angela Mimodraž, Ivan Stoporiko; nadzorstvo: Rudolf Strašek in Ivan Vuk. K društvu je pristopilo mnogo članov, kar nam daje upanje na čimboljši uspeh.

Leskovec pri Krškem. Dne 5. decembra je tukajšnje agilno društvo Km. f. i. d. priredilo Miklavžev večer. Pri tem ni vodila uprave tega društva toliko želja, da se zabavajo odrasli, nego, da se obdare najmlajši in najrevnejši, ki najbolj hrepene po romantiki Miklavževega večera.

Društvo je nabralo v Leskovcu in v Krškem čedno vsotico nad 600 Din. Ta denar se je porabil za nakup toplega blaga za spodnje perilo, za nekaj deklisih oblek, za nogavice, šolske potrebščine in nekaj malega sladkarij. Miklavž je obdaril 40 otrok. Pozabil tudi ni starejših in se je z razdeljevanjem daril precej časa zamudil pri nas.

Pred Miklavževim prihodom so člani društva priredili enodejanko »Pot do srca«. Vse vloge so bile zasedene dobro, najboljši so bili pač stari igralci. — V predpustu pa prirede veseloigro »Županova Micka«. Krepko naprej!

Dopisi

Struge na Dolenjskem

Poškodbe, ki so jih septembrske in oktobrske poplave povzročile na polju, na poslopih in drugem, so tako velike, da se s cenitvami ne dajo točno ugotoviti. Z gotovostjo lahko trdimo, da bi se ljudstvo v doglednem času ne opomoglo, če bi nam ne bila priskočila oblastva in javnost na pomoč. Kljub slabemu vremenu se je dovažalo gradivo in so se izvrševala obnovitvena dela na približno 40 objektih v Podtaboru, Tržiču, Kolenči vasi in drugod, in sicer takih, ki so se dali popraviti toliko, da so postali spet uporabni.

Istočasno so se izvrševala dopolnitvena dela na novem šolskem poslopiju, ki so toliko končana, da se je mogel pričeti celotni šolski pouk 18. t. m. S tem smo pridobili staro šolsko poslopje v stanovanjske svrhe za one poplavljenice, katerih bivanje doma ni, odnosno bi bilo le težko možno. Higijenski zavod nam je prepustil 60 posteljnjakov, za kar se imamo zahvaliti naklonjenosti zavodovega direktorja g. dr. Petriča. V staro šolo so se ta teden že vselili prvi stanovalci. Postelje se dele tudi posameznikom na dom; po potrebi se bodo namestile tudi v enem še prostem razredu v novem šolskem poslopiju.

Gradbena dela, ki jih je vodil banovinski inženjer g. Skubic, so se zaradi vremenskih neprilic prekinila in se bodo nadaljevala spomladi.

Tudi aprovizacija se je mogla doslej povoljno vršiti. S strahom pa zremo v bodočnost kako bo s preživetjem, ker je še dolgo časa do nove žetve. Istotako smo v mučnih skrbih glede nabave semen, ki so nam tudi vsa uničena. Dokaj tolažbe nam je prinesel Rdeči križ, ko je priredil 21. t. m. božičnico za šolsko mladino pod vodstvom šolskega upravitelja g. Kmeta, ki je med mladino razdelil obuvala in obleke. Popoldne istega dne pa so okrožni zdravnik g. dr. Oražem, g. Kmet in ostali iz Ribnice delili med bednike posteljne opreme in delno tudi obleke za odrasle, za kar naj jim bo izrečena najlepša zahvala.

Dalje se tudi zahvaljujemo Udruženju trgovcev v Ljubljani za podarjeno blago za obleke, kakor tudi vsem ostalim darovalcem zbirke obnošenih oblek, kar nam je vse dobro došlo.

Načelnik akcijskega odbora, župan Fran Hočevar.

Ptuj. Sreski kmetijski odbor v Ptujju je sklenil, da bo s svojimi denarnimi sredstvi prispeval k nakupu trrierjev in travniških bran posameznim občinam in kmetijskim organizacijam, in sicer za trrierje tretjino in za brane polovico nabavnih stroškov, kolikor bodo dopuščala za to določena denarna sredstva. Kmetijski odbor se bo oziral samo na pismene in pravilno opremljene prošnje.

Akcijski odbor Združenja borcev Jugoslavije priredi dne 7. januarja 1934 ob pol 11. uri dopoldne v veliki dvorani hotela Union javno zborovanje povodom 5. obletnice 6.-januarskega manifesta Nj. Vel. Kralja Aleksandra. Na tem zborovanju, ki hoče obuditi ideje vodje našega naroda, bodo nastopili s svojimi govori zastopniki bojnih organizacij. Natančnejši program bo objavljen pravočasno v časopisju in na lepakih.

Veterinar Drole:

Vzreja žrebeta

Ko se mali nagajivček porodi, je naša prva skrb — nega popka. Če je prilika, da porod nadzorujemo, nikdar ne pozabimo, da popkovo s prekuhanim trakom 4 prste od trebuha žrebeta trdno podvežemo in potem šele odrežemo od odstale posteljice. Gotovo tudi ne škoduje, če popek namažemo z razkužilnim sredstvom.

Kmalu po porodu, ko se je žrebe že osušilo in se je mati od porodnih bolečin že umirila, pripustimo malega, da se napije prvega mleka. Ponekod je navada, da se mati najprvo pomolze, kar pa je napačno. Žrebe mora ravno to mleko piti, da se lažje očisti smolnatega blaga, ki ga je s seboj prinesel. Nato ogradimo v hlevu eno mesto, kjer ni prepaha in v to ograjo zaprimo kobilu z žrebetom. Hlev naj bo vedno dovolj zračen in topel. V tem ograjenem prostoru jih prosto pustimo cel prvi teden. Drugi teden pa posebno v lepem solnčnem vremenu pustimo kobilu z žrebetom izven hleva. Prvi dan samo za kratek čas in potem dnevno dalj časa. V tretjem tednu lahko pričnemo kobilu porabljanje za lahka dela. Pri tem so pa pet različne navade. Nekateri zapirajo žrebe v hlevu, drugi ga jemljejo z materjo na delo. Če ga zapiramo, kar je v slabem vremenu tudi priporočljivo in ko se mati vrne z dela, nikakor ne smemo dopustiti, da se mali preveč napije. Priporočam, da se kobilu, predno žrebe pije, malo pomolze. V lepem vremenu pa naj le gre mali z materjo na delo, ker se pri skakanju žrebe vsekakor lepše razvija.

V četrtem tednu že tudi mati išče hrane pri materi. Zato dajmo malemu v posodi zdrobljenega ovsa in lepega sena v košu.

Knjige Kmetijske Maticice so izšle in se vsem, ki so jih svoječasno naročili, dopošljejo še ta teden. Prepričani smo, da jih bodo člani z veseljem sprejeli in s še večjim prebirali. — Obširneje spregovorimo o njih prihodnjič, za danes svetujemo samo vsem onim, ki si jih letos še niso naročili, naj to takoj store, ker bodo sicer knjige, ki so tiskane le v omejenem številu, prav kmalu pošle in takim zapoznelim priplaščencem uprava ne bo mogla z njimi več postreči. — Izdanje obsega štiri knjige: Koledar za leto 1934., Kunčeve: »Veterinarsko higijeno za živinorejce«, Štiblerjevo: »Zadružništvo« III. del (konec), in roman Pavla Brežnika: »Klic Gorjancev«. Članarina znaša samo Din 20—, poštnina za knjige Din 4—.

Odstavlja se žrebe različno. Navadnega podeželskega kmetijskega žrebeta pričnemo odstavljati s petim mescem. Težka žrebeta pa pustimo sesati mesec do dva dalj časa. Odstavljanje pa naj bo počasi in naj traja vsaj 14 dni. Med tem časom pa dajmo malemu na belančevinah bogato hrano, kakor oves, laneno seme in dosti dobrega sena. Ko pa ga odstavimo, naj ne bo mali v bližini matere, da je ne bi videl. Nato ga dobro hranimo in napajamo s čisto vodo. Zobjanja naj dobi kakor je že težak 1.5 do 2.5 kilograma na dan. Sladkega sena pa naj ima poljubno na razpolago.

Ves čas njegovega razvoja pa skrbimo, da bo imel dovolj svežega zraka, t. j. v hlevu in na prostem, kjer se po mili volji naskade, za kar so pašniki najbolj prikladni. Tako ga vzrejamo vzporedno s povečano telesno težino tudi z večjo porcijo zobanja, tako da pridobi na koncu leta starosti 4 do 5 kg.

V drugem mesecu moramo pričeti tudi nego kopita, kakor že mogoče pokaže kaka nenavadna rast.

V drugem letu in posebno proti koncu lahko zobanje počasi skrčujemo. Dobra sena seveda nikakor ne sme oskudovati. V letni dobi mu dajmo tudi sveže krme, detelje, posebno če ni v paši.

Koncem drugega leta ga privežemo k drugemu vpreženemu konju, brez da bi kaj vlekel. Nato ga pričnemo navajati tudi na opremo in v tretjem letu pa na delo sploh. Ves čas njegove rasti pa mu tudi kožo skrbno čistimo.

Kastriranje naj se vrši koncem drugega leta v jeseni ali spomladi.

Obrestna mera v Drav. banovini

V »Službenem listu Dravske banovine« objavlja sedaj tudi Društvo bančnih zavodov za Dravsko banovino in Zveza jugoslovanskih hranilnic skupni sklep glede maksimalnih obresti za posojila. Ta objava se glasi: V smislu določb člena 1. uredbe o maksimiranju obresti od 22. novembra 1933, »Službene novine« št. 278 od 4. decembra 1933, so določili denarni zavodi Dravske banovine, osnovani kot delniške družbe in regulativne hranilnice, kot najvišjo obrestno mero za izposojeni denar: a) za banke v obliki delniških družb največ 5 odstotkov preko eskontne obrestne mere Narodne banke in b) za regulativne hranilnice največ 3 odstotke preko eskontne obrestne mere Narodne banke, oboje z veljavnostjo od 1. januarja 1934.

Dokler bo ostala sedanja eskontna mera Narodne banke (7.5 odst.), smejo torej banke računati največ 12.5 odst. obresti, hranilnice pa največ 10.5 odst. obresti. Čim pa bo Narodna banka znižala eskontno obrestno mero, kar je v kratkem prikačovati, se bodo tudi te maksimalne obresti znižale. Pri tej priliki opozarjamo na do-

ločbo člena 4. uredbe, ki pravi, da se morajo v maksimalni znesek letnih obresti všteti tudi postranska plačila, kakor so provizije, režijski stroški in podobno. Upnik (denarni zavod) ima pravico poleg obresti terjati le še stvarne stroške, ki jih je imel za sklenitev pogodbe iz naslova take in drugih javnih davčnin. Le za zakasnitev plačila po dolžniku se lahko dogovori povišanje obresti do največ 2 odst., dočim druge konvencijske kazni niso dopustne. Nadalje določa člen 5. uredbe, da je dogovor o obrestih za posojeni denar ničen, kolikor presegajo določene obresti določeno maksimalno mero. Obresti čez to mero se ne smejo niti prisojati, niti zavarovati, niti z izvršbo izterjati. Dalje določa uredba, da se smejo prej dogovorjene višje obresti računati le do dne uveljavljenja uredbe. Na posojila po tekočem računu se obresti, določene po tej uredbi, računajo od 1. januarja 1934 naprej. Končno naj še opozorimo, da določa člen 11. kazen do 6 mesecev in v denarju do 25.000 dinarjev za one, ki namenoma prekrši predpise o višini obrestne mere za posojila.

Ko prečitaš Kmetški list, daš ga prečitat tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

Novice

Morilec Josipa Predavca obsojen

Zagrebsko sodišče je obsodilo na 15 let ječe Tomo Koščeca, ki je letos 14. junija v Dugom selu ubil znanega hrvatskega politika Josipa Predavca.

★

VSİ ZAUPNIKI, kateri ste prejeli od uprave nabiralne pole za nabiranje novih naročnikov Kmetskemu listu, se naprošate, da vrnete pole z naročnino najpozneje do konca januarja, ker poteče s tem dnevom vsakomur pravica do razpisanih dobitkov.

Objavo sreskega načelnika okolice Ljubljane glede vožnje s kolesi in ročnimi vozički po desnem hodniku Tyrševe ceste so nekateri očitno napačno razumeli, ker izkoriščajo to ugodnost celo v sredini mesta. Uprava policije v Ljubljani opozarja, da je dovoljeno vožarjenje s kolesi in ročnimi vozički po desnem hodniku Tyrševe (prej Dunajske ceste) šele od Linhartove ulice naprej v smeri proti Ježici.

Tečaj za tkanje in krpanje perzijskih preprog, ki ga je priredil državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, se je pričel dne 18. t. m. v Beethovnovi ulici 7. Prijave še sprejema državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, Novi trg 4/1.

Izšla je nova kuharska knjižica za ceneno in tečno hrano iz domačih pridelkov. Cena 10 Din. Naroča se pri B. R., Rožna dolina pri Ljubljani, Cesta XVII, šte. 20.

Mestna hranilnica ljubljanska prosi svoje vlagatelje, da naj samo zaradi vpisa obresti v knjižice nikar ne prihajajo takoj prve dni po novem letu, ko je največji naval. Obresti se itak brez posebnega naročila pripišejo konec leta k vsaki vlogi, v knjižice pa kadarkoli je.

Odlikovanje. Z redom Sv. Save IV. razreda je odlikovan zaslužni veterinarski svetnik v Kamniku tovariš g. Jozo Ravtar. Čestitamo!

Volkovi silijo v človeška bivališča. Huda zima je začela tako pritiskati na sestrado divjačino, da sili vsled gladi v človeška bivališča. Pred nekaj dnevi so se pripetili slučaj v Liki, kjer je letošnja zima naravnost strašna, da so sestradani volkovi skoraj brez vsake bojzani marširali po nekaterih tamošnjih ob gorah ležečih vaseh. Gospodarji so prisiljeni čuvati živino — posebno ovce noč in dan.

25-letnica »Jugoslav. Lloyd«. Eden od najstarejših gospodarskih dnevnikov »Jugoslovanski Lloyd«, ki izhaja v Zagrebu, bo slavil te dni 25-letnico svojega obstoja.

Zagoneten umor. V Malem Brebrovniku pri Ivanjkovcih so našli 22. decembra v njegovi hiši umorjenega samskega viničarja Antona Balaziča. Za storilci ni nobenega sledu; vse pa kaže, da gre za roparski umor.

Smrt bivšega avstrijskega feldcajmajstra Potioreka. Pretečeni teden so pokopali v Celovcu enega izmed glavnih avstrijskih inspiratorjev vojne proti bivši Srbiji. Pogreb je pokazal, kako je bil nekdaj mogočnik zadnje čase prezrt in skoraj pozabljen.

Strašna smrt v vrelem kropu. V vasi Jazbina se je dogodila pred nekaj dnevi pretresljiva smrtna nesreča, katere žrtev je postal mali petletni Alojz Jug. Deček se je igral v kuhinji, ko je mati pospravljala sobo ter se motal okoli štedilnika. Radoveden je pokukal v lonec, naenkrat pa se je posoda z vrelo vodo prevrnila in dečko se je znašel v vreli kopelji. Zadobil je tako strahovite opekline po vsem telesu, da je kmalu umrl.

Divjega prašiča so ubili v Kočevskem okraju smučarji. Pa ne mislite, da so ga po lovski pravičnosti, ne po mesarsko, s koli in končno s smučkami v meter debelem snegu, kjer si žival ni mogla pomagati. Da pa ne zaostajajo smučarji s sličnim poslom drugod, so pisali časopisi ta teden, da so ubili v bližini Kamnika tudi divjega mačka.

Sejem kožuhovine se vrši 22. januarja 1934 v prostorih velesejma v Ljubljani. Zadnja leta so pokazala, da je lovska samopomoč (»Divja koža«) odločilno vplivala na cene kožuhovine ne le na našem domačem trgu, marveč delno tudi v inozemstvu. Ugodne cene pa se dadó doseči le, ako se zbere kolikor mogoče največ blaga, ki pa mora biti pravilno konzervirano in prvovrstno. Lovci naj svoj plen letošnje seziije nemudoma pošljejo svoji prodajni organizaciji »Divtja koža«, Ljubljana — velesejem. Inozemstvo se za našo kožuhovino zanima, hoče pa biti poučeno, kako in s čim bo dražba založena.

Naši deci se ne bi smelo dajati druge pi-jače, kakor Kathreiner Kneippovo sladno kavo s Pravim »Frankovim« dodatkom v mleku!

Tri nevarne vlomilce je prišla pretekli teden ljubljanska policija. Fantje so že več mesecev kradli, kar so mogli. Posebno radi so kradli kokoši, da so prirejali skupaj s svojimi »prijateljicami« dobre večerje. Sedaj bo te »slave« konec.

Silni viharji na Jadranu. Te dni so vladali na Jadranu silni viharji. Morje je bilo tako razburkano, da so valovi povzročili posebno ribiškim čolnom ogromno škodo.

Huda zima v Liki. V Liki vlada zadnje dni prav ostra zima, ki je zahtevala že več človeških žrtev. Tako se je odpravilo baš v najhujši zimi iz Knina v Gračac 50 vojakov, ker so odslužili svoj vojaški rok. Hodili so peš, a spotoma so trije zmrznili. Zmrznil je tudi orožnik Andro Došen blizu Obrenovca.

Odvetnikom in odvetnicam se ne godi dobro. Odvetniški poklic je bil nekdaj ne samo visoko čislán, ampak tudi dobro plačan, tako da so sloveli odvetniki v splošnem kot premožni ljudje. Danes pa so se razmere precej predrugačile. Odvetniki tožijo povsod o slabih časih in slabih zasluhkih kakor skoraj vsi drugi ljudje. Tudi število odvetnikov stalno pada, ker prestopajo odvetniki zaradi slabega zasluhka v druge poklice. Posebno slaba pa se godi odvetnicam (v Beogradu), ker ljudje baje do njih nimajo posebnega zaupanja v pravnih zadevah.

Aretacije na sodišču. V sodnijskih prostorih v Ljubljani, kjer se vrše razprave proti raznim tatovom, vlomilcem itd., je pred nekaj dnevi napravila ljubljanska policija dober plen. V razpravnih dvoranah se namreč rad zbira vsakorsten svet, ki nima posebno čiste vesti, da se greje in pa da posluša obravnave, ki so za temne tipe prava visoka šola. Med te ljudi torej je posegla tudi policija in je nekaj precej sumljivih tičev odpeljala na varno.

Stavbni oder se je zrušil pri neki zgradbi pri Sv. Ani nad Tržičem. Oder je pokopal pod seboj več delavcev, med temi tudi Martina Ribariča, ki so ga morali zaradi hudih notranjih poškodb prepeljati v bolnišnico v Ljubljano.

Ponarejeni 10-dinarski kovanci so se pojavili nedavno v Celju. Ponarejeni so baje prav slabo, da jih ni težko spoznati.

TISKOVINE
vseh vrst: časovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvne tiskovine in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

Kolinska

TVORNIKA

ČIKORIJE

Naš pravi domači izdelek!

Dve žrtvi mraza. Pretekli teden je v Zalogu pri Ljubljani drseč vagon težko poškodoval železniškega delavca Lobodo, kleparskemu pomočniku Korčetu iz Cerknice pa sta zmrznili obe nogi.

Maščevanje. Posesniku Gombocu iz Potrne je neznan človek zamašil v hlevu najprej vsa okna, potem pa je hlev zažgal, tako da sta se v hlevu zadušila dva konja in dve kravi. Gomboc ima nad 10.000 Din škode.

Novo tekstilno tvornico bodo zgradili v Radvanju pri Mariboru.

V Savi sta utonila pri Brodu dva čolnarja: Marijan Rolč in Pero Grgič. Preko Save sta prevažala v težkem čolnu drva. Nenadoma pa se je čoln zadel ob veliko ledeno ploščo; sunek je bil tako hud, da se je eden od brodarjev prevrnil v Savo, drugi pa, ki je hotel rešiti svojega tovariša, je tudi padel v vodo.

Število slušateljev na ljubljanskem vsučilišču je doseglo letos 1945 slušateljev in slušateljic. Lani pozimi jih je bilo 1782, torej jih je letos skoro 200 več vpisanih. Kje bo vsa ta študirana mladina dobila kasneje zaslužek, je pa drugo vprašanje.

Velik požar je uničil Ansovo domačijo v Orehovljah (med Britofom in Predosljami). To je že četrti požar pri tej hiši.

Vesti iz sveta

Dvanajst rudarjev ubitih. V mestu Johanisburg v južni Afriki se je ubilo 12 rudarjev, med drugimi sta bila dva Evropejca.

Vihar ubil 300 ljudi. Kakor poročajo časopisi, je vladal v okolici mesta Madrasa v Indiji tako strašen vihar, da je pokončal na tisoče človeških bivališč in pobil nad 300 ljudi.

Največjo areno na svetu bodo gradili kajpada v Angliji v bližini Londona. V njej bo prostora za preko 60.000 gledalcev.

Huda zima celo v Alžiru. Pri nas ni nobeno čudo, če nastane hud mraz, ker smo na to navajeni in zato pripravljeni. Če pa nastane hud mraz v južni deželi, kakor je Alžirija, pa je res hudo, kajti prebivalci teh krajev sploh ne poznajo zimskega oblačila. Obblečeni so brez izjeme vsi v lahki letni obleki. Ako jih zaloti zima, kakor je slučajno letos, so južnjaki na ravnost usmiljenja vredni.

Najdaljši most na svetu grade v St. Franciscu v severni Ameriki. Most bo dolg skoraj 8 kilometrov ter bo po sodbi strokovnjakov eno največjih čudes današnje tovrstne tehnike.

Silni viharji ob angleški obali so povzročili zadnje čase več milijonsko škodo.

Časopisi poročajo, da ponuja Španija Rimu koncordat.

Med Rusijo in Francijo bo v kratkem odprt redni letalski promet.

Težka železniška nesreča. V Saunieru v Franciji je v gosti megli zavozil brzovlak v skupino delavcev, ki so popravljali progo; nesreča je zahtevala 7 žrtev in 8 težko ranjenih.

83 metrov pod morsko gladino se je potopila italijanska podmornica »Jaleac«.

Ameriški milijonar Ellsworth se je podal na svoji ladji na južni tečaj.

V Berlinu je požar minuli teden upepelil velik trgovski dom.

»Železna garda«, organizacija rumunskih fašistov je bila razpuščena.

Izšla je BLASNIKOVA VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1934,
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obračun.

V »Veliki Pratici« najdemo vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solničnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — poštne dolžbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobornice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejne na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medmurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjske važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznake predmetov, ki jih rabi kmetovalca in žena v hiši. — Cena 5 Din.

»VELIKA PRATIKA« se dobi v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založniku

tiskarni J. Blasnikova nasl. d. d.
v Ljubljani.

Gospodarstvo

Ustanovitve Zveze seleksijskih organizacij

za slovensko belo govedo v Mariboru. Preteklo sredo, dne 20. t. m. se je vršila v Mariboru na vinarski in sadjarski šoli ustanovna skupščina Zveze seleksijskih organizacij za belo slovensko (marijadvorsko) govedo, ki jo je sklicala kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani. Kako velika je bila potreba po ustanovitvi take zveze in kako veliko zanimanje je vladalo pri živinorejcih za ustanovno skupščino jasno kaže dejstvo, da so se vsi delegati obstoječih živinorejskih organizacij in tudi vsi ostali povabljeni skupščine polnoštevilno udeležili. Skupščino je vodil načelnik kmetijskega oddelka ing. Zidanšek. Po poročilih o stanju živinoreje in o dosedanjem seleksijskem delu v srezih, kjer se redi belo slovensko govedo, ki sta jih podala sreska kmetijska referenta Zupanc Martin in Wernig Franc, je banovinski referent za živinorejo ing. Wenko obrazložil pravila in jih prečital. Bila so sprejeta z nekaterimi manj važnimi spremembami soglasno. Pri volitvah, ki so nato sledile, je bilo izvoljeno sledeče načelstvo: Načelnik: Rogina Anton, Podgorje; podnačelnik: Zupanc Martin, živinorejski referent, Maribor; tajnik: dipl. agr. Šiftar Emerik, Maribor; blagajnik: Škofič Peter, veterinarski svetnik, Maribor; odborniki: Goričar Matija, Mozirje; Glačnik Pavel, Pragersko; Kitek Simon, Studenice; Lobe Franc, Slovenjgradec; Košan Ivan, Šoštanj; Barth Jože, Št. Janž; Šmarčan Janko, Jarenina. V nadzorstvo so bili izvoljeni: Predsednik: ing. Simonič Primož, profesor v Mariboru; tajnik: Wernig Franc, sreski kmetijski referent v Celju, in Kuret Vladimir, sreski kmetijski referent v Mariboru. — Vse zborovanje je poteklo v popolni slogi in v enodušni želji, da bi novo ustanovljena Zveza čim intenzivneje delovala za prosep naše živinoreje. Da smemo upati na

plodono delo nove zveze je pokazala tudi prva seja načelstva, ki se je vršila še isto popoldne, ki je v vseh podrobnostih načrtala program dela za prvo dobo obstoja te velevažne organizacije. — Tako se je uvrstila Zveza seleksijskih organizacij za belo slovensko govedo kot zadnji člen v verigo ostalih živinorejskih seleksijskih zvez naše banovine. Ker je v živinoreji napredek samo v vztrajnem, smotrnem in organiziranem delu, smemo gledati z upanjem v bodočnost te naše najvažnejše kmetijske panoge.

Dvajsetletnica »Sadjarja in Vrtnarja«

Decembarska številka Sadjarja in Vrtnarja je izšla v slavnostni izdaji. Saj slavi ta za naše sadjarstvo in vrtnarstvo, lahko pa rečemo tudi za naše ožje gospodarstvo najvažnejši list 20-letni jubilej. Dvajset let ni sicer tako dolga doba, vendar kdor pozna začetek tega plodnega dela, bo rekel: vse spoštovanje in čast možem strokovnjakom, ki so gromadili skozi to dolgo dobo zlate nauke med naše slovenske sadjarje in vrtnarje. Največje in nevenljive zasluge pa si je stekel pri tem 20-letnem plodnem delu njegov urednik od prvega dne: višji sadjarski nadzornik v pokoju, g. Martin Humek, kateremu ob 20-letnem jubileju iz srca čestitamo in mu želimo, da bi nam ga ohranil Bog še mnogo let.

Načrtno gospodarstvo na Ogrskem

Ogrska vlada je sklenila, da bo že na spomlad začela, vsaj deloma, uvajati načrtno poljedelsko gospodarstvo. Vlada je že zahtevala od podrejenih oblasti potrebne statistične podatke, da bo lahko določila obseg in količino posevkov za posamezne okraje.

Tihotapstvo s tobakom

Tihotapstvo s tobakom je razvito posebno na našem jugu, kjer raste najboljši tobak. Uprava državnih monopolov sicer prevzema tobak od pridelovalcev po ugodnih cenah, a tihotapeci ga plačujejo še bolje. Zato ni čudno, če cenijo škodo, ki jo prizadevajo tihotapeci monopolski upravi, nad 200 milijonov dinarjev na leto.

Zvone Hočevar:

Vzroki in potek velikega upora hrvatsko-slov. kmetov leta 1573

(Nadaljevanje.)

S porazom teh delov kmetijske vojske (pri Krškem, Kerestincu in Mokricah) je kmetijski pokret že izgubil svojo moč, kajti ti porazi so slabo delovali na Gregoričev in Gubčev vojsko. Do sedaj še neodločni kmetje niso stopili na stran upornikov, gospoda pa je dobila pogum.

Gregorič je šel z malo in slabo oboroženo vojsko ob Savi proti Sevnici. Mogel bi sicer pri Vidmu vzeti večji del vojske, manjšega pa poslati v Krško, Tega pa ni naredil, ker je bil prepričan, da se mu bodo spotoma pridružili štajerski kmetje in mu vojsko povečali tako, da bo njegova vojska najmočnejša in največja. Toda štajerski kmetje so se dvignili že prej. Še istega dne (5. februarja) je dospel Gregorič v Sevnico, ki se mu je takoj predala. Še, ko je bil v Sevnici, je zvedel za poraz pri Krškem. Ta novica je nanj silno delovala, kajti svoji vojski je ta poraz zamolčal. In sedaj, namesto, da bi se držal prvotnega načrta, t. j. da bi šel preko Celja na Susedgrad, je prišel samo do Radeč in nato krenil na desno proti Planini, kajti uvidel je, da bo gospoda, ohrabrena od prvih uspehov šla za njim. Kaj naj pa počne s 600 možmi? Zato je sklenil, da preko Planine, Kozjega in Pilštajna, kjer je bilo že vse pripravljeno, do-

spe čimprej k rezervi pri Cesargradu in Stubici.

Dve, tri ure po prihodu kmetijske vojske v Planino, je prispel konjenik iz Pilštajna z novico, da so Turki pridrli do Kozjega. Ta lažna novica je porazno delovala na upornike v Planini in razpršili so se na vse strani. Medtem pa je Gregorič prišel v Jurkloster, kjer je zvedel za »turški upad«. Takoj je krenil v Planino, kjer pa ni nič opravil. Sedaj pa je tudi njegova vojska zvedela za poraz pri Krškem, kar jih je spravilo v malodušnost. Ker se je Gregorič bal, da se mu vojska ne bi razkropila, je šel takoj proti Sotli, da bi se čimprej združil z jedrom kmetijske vojske pri Stubici. V Pilštajnu je prenočil, nato pa je naslednjega dne (8. februarja) prišel preko Kozjega v Sv. Peter pod Sv. gorami, kjer pa je kmetijska vojska doživela težak poraz. Gregorič se je z malim številom komaj rešil.

Medtem, ko so doslej omenjeni oddelki kmetijske vojske poskušali, da po Gregoričevem vojnem načrtu pridejo na določene kraje, mimogrede plenili, ubijali in vsakogar silili v svoje vrste, nato pa bili poraženi, je glavna kmetijska vojska pustošila Zagorje. Ta vojska je čakala na povratek pomožnega oddelka, ki je bil odšel pod Gregoričevim vodstvom preko Celja in Rogatca. V tem času pa je glavni oddelek poplaval vse Zagorje in ropal po njem.

Pa tudi gospoda ni počivala, kajti banovec Gašpar Alapič je medtem uničil kmetijsko vojsko med Kolpo in Savo; nato pa je krenil

na jedro kmetijske vojske, v Zagorje. 8. februarja se je zbrala v Zagrebu vojska, približno 5000 mož, pešcev in konjenice. Med njimi so bili tudi banski vojaki, katere je ban bil prisiljen pozvati z granice, četudi je izvedel, da se na meji zbirajo turške čete. To je pa storil zato, ker se je bal, da se uporniki ne bi združili s Turki. Še istega dne je krenila vojska pod Alapičevim vodstvom proti Stubici, kjer so kmetje taborili.

Matija Gubec, ki je bil obveščen o prihodu banske vojske, se je utaboril nedaleč Stubiških Toplic z vojsko, ki je štela krog 8000 mož. Alapič je bil prepričan, da ima opravka z močnim nasprotnikom. Postavil je vojsko v vrste, pešce v sredo, na krili pa konjenice. Nato jih je opomnil, naj se ne boje številčno močnejšega nasprotnika, ker to so ljudje, ki so zapustili plug in ki se bodo razpršili, kakor hitro bodo opazili meče, rane in kri. 9. februarja so se udarili. Cele štiri ure so se kmetje junaško ustavljali. Nato pa je s kril navalila konjenica in raztepla kmetijske vrste. Nastalo je klanje, v katerem je Gubčeva vojska doživela strašen poraz. Kdor ni padel pod mečem ali konjskim kopitom, je bil ujet. Rešilo se jih je zelo malo. Med ujetniki je bil sam Matija Gubec in njegov pomočnik Pasanec. Strašno so se znesli nad ubogimi kmeti: še na bojišču so nekatere kmete pobili, mnogim so odrezali ušesa in nosove »da bodo imeli trajen spomin na upor«. Mnoge so obesili na bližnjem drevju. Še 11. februarja je Alapič besnel proti kmetom.

(Dalje prihodajoč.)

Zakaj se je kvas podražil?

Konsumenti kvasa, peki, gospodinje in drugi interesi so se te dni nemalo začudili, ko so zvedeli od trgovcev, da se je kvas podražil kar za celih 5 Din pri kg. Kartela tovarn kvasa ni več. Mogoče pa obstoja med producenti le kak dogovor, ker drugače bi ne vedeli vsi trgovci en dan, da se je kvas točno za 5 Din pri kg podražil.

Nemci delajo

Poročali smo že, da so Nemci vpeljali vso mladino v splošno »prostovoljno« delovno dolžnost. To se pravi, da mora vsak mladenič »prostovoljno« vstopiti v delavski oddelek, kjer mora delati samo za hrano, za obleko, za prenočišče in za skromno odškodnino v denarju.

»Prostovoljna« delovna dolžnost traja 1—2 leti. Ze iz predpisov samih pa se vidi, da je prostovoljna delovna dolžnost le prikrita vojaška organizacija, ker so red in disciplina v delavskih oddelkih popolnoma vojaški.

Razlika med vojaštvom in delavskimi oddelki je le ta, da delavski oddelki ne prebijejo vsega svojega časa v vojašnicah, ampak da izvršujejo velika javna dela. Ta dela se tičejo predvsem povzdige poljedelstva: osuševanje močvirij, kanalizacije itd. Ta dela so preračunana na 20 let, zaposlenih pa bo pri njih ves čas nad pol milijona »prostovoljnih« delavcev.

Ko bodo pa ta dela končana, bo Nemčija imela od poljedelstva 2—3 milijarde mark več dohodkov na leto kakor doslej.

★

Valilna jajca štajerske kokoši. Kakor vsako leto je kraljevska banska uprava tudi letošnjo spomlad potom sreskih načelstev izvedla akcijo za razdelitev valilnih jajc štajerske kokoši. Zanimanje za to akcijo je bilo zelo veliko. Prijavilo se je toliko naročnikov, da ni bilo mogoče niti vsem ugoditi, ker ni bilo dovolj dobrega blaga na razpolago. Razdeljenih je bilo 15.924 valilnih jajc, ki so jih dobavila naša rejska središča. Valilni uspeh je znašal povprečno za vso banovino 66,7%. Če se upošteva dejstvo, da se morajo valilna jajca prevažati in prenašati na večje daljave in da naročniki v mnogih primerih ne ravnaajo pravilno z njimi, je prednji rezultat prav dovoljen. Dvotretjinski valilni uspeh se smatra namreč celo na farmah, kjer ni nikakega transporta jajc, kot dovoljen. Z ozirom na težave transporta je letošnji uspeh banovinske akcije skoro odličen, saj tudi znatno prekaša uspeh lanskega leta.

Desetletka v Turčiji

Po vsem svetu zmaguje takozvana ideja smotrenega gospodarstva, ki bo brez dvoma v najbližji bodočnosti nova oblika gospodarskega in družabnega reda. Tega načrtnega ali smotrenega gospodarstva se bo, kot poročajo, lotila tudi mlada turška republika, in sicer v tkzv. »desetletki«. Gospodarstveniki pripravljajo obsežen gospodarski načrt, čigar uresničenje se predvideva tekom desetih let. S tem gospodarskim načrtom namerava država globoko poseči v dosedanje »preveči osebne« gospodarske razmere ter podvreči osebno gospodarstvo najstrožji državni kontroli.

V Nemčiji ukazujejo »vsemogočnim« kartelom

Težko je natančno reči, komu v prid je vladna politika v današnji Nemčiji: ali štiti široke vrste delavnega ljudstva, ali daje potuho kapitalistom, da nemoteno ter nekaznivo izjemajo ljudstvo. Zadnji nastop gospodarskega ministra proti kartelom zato močno preseneča, ko je namreč minister zagrozil večini kartelov, da morajo takoj ukiniti zvišanje cen, sicer bodo razpuščeni. Prav isto grožnjo je izjavil tudi minister javnih del in skrbstva povdarjajoč, da morajo biti cene kmetijskih pridelkov s cenami industrijskih izdelkov v popolnem ravnovesju.

Razno

Naseljevanje vzhodne Sibirije.

Važen odlok ruske vlade. — Velike ugodnosti za nove naseljence.

V »Kmetiskem listu« smo že večkrat naglašali, da je eden glavnih vzrokov japonskega prodiranja na Kitajsko in v bližnje ruske dežele v tem, da Japonci ne vedo več, kam naj spravijo svoje odvišno prebivalstvo. Doma svojih ljudi ne morejo več zaposlovati in zato jim ne ostaja nič drugega, kakor prodiranje v sosedne dežele.

Tisti del ruskega ozemlja v vzhodni Sibiriji, kamor silijo Japonci, je približno 6 krat tako velik kakor je Nemčija. Dočim pa živi v Nemčiji danes nad 60 milijonov ljudi, jih živi v vzhodni Sibiriji komaj 2 do 3 milijone! V vzhodni Sibiriji je torej še prostora za več sto milijonov ljudi in zato ni čudno, če silijo Japonci v to obljubljeni deželo, ki je zlasti bogata na raznih rudah.

Milijoni japonskih naseljencev v teh krajih pa pomenijo za Rusijo veliko nevarnost, ker bi utegnili to ozemlje vsled japonskega naseljevanja izgubiti. Te nevarnosti se v Moskvi dobro zavedajo in zato je ruski diktator Stalin izdal ukaz, naj se vzhodna Sibirija čimprej obljudi z ruskim prebivalstvom, zlasti z ruskimi kmeti.

Kmetje v Rusiji pa ne kažejo posebnega veselja za naseljevanje v Vzhodni Sibiriji, če bi morali zemljo tam obdelovati pod istimi pogoji kakor v evropski Rusiji, kjer morajo kmetje na državnih in na privatnih posestvih oddajati svoje pridelke le državi.

To razpoloženje kmetov vladi v Moskvi seveda ni neznano in zato je Stalin odredil, da bodo smeli novi ruski naseljenci v Sibiriji prodajati del svojih pridelkov v »prosti« trgovini 10 let, če delajo na državnih posestvih, na privatnih posestvih pa 5 let.

Obenem je Stalin odredil za javne uradnike in za vojake v vzhodni Sibiriji znatno višje plače kakor pa veljajo v evropski Rusiji. Vojaki bodo prejeli celo 50 odstotkov več kakor v drugih krajih Rusije.

Ta Stalinov ukaz ni važen samo zato, ker je ruska vlada z njim zopet do neke meje uvedla in priznala lastništvo zemlje in pravico posameznika do plodov vsega svojega dela, ampak tudi zato, ker dokazuje, s kako veliko skrbjo gleda Rusija na bodočnost daljnega vzhoda.

★

Zakon o sterilizaciji v Nemčiji

Zakon bo zadel skoro pol milijona oseb.

Med glavne Hitlerjeve nauke spada tudi nje gov nauk o plemenitosti plemena. Hitler pravi, da mora biti »nemška krič čista in svobodna vseh tujih primesi. Zato je dal najprej izgnati žide, sedaj pa se loteva še tistih bolnikov, za katere obstoji nevarnost, da bodo zapustili nezdruženo in nesposobno potomstvo, čegar vzdrževanje po bolnišnicah in umobolnicah stane državo vsako leto težke milijone, poleg tega pa so ti ljudje še samim sebi v nadlego, drugim pa v pokoro.

Takih ljudi je v Nemčiji danes skoraj pol milijona, moških in ženskih. Vse te ljudi bodo napravili za zarod nesposobne »sterilne« (= nerodovitne).

Stroški operacij bodo znašali skupno 14 milijonov mark, za moške po 20 mark, za ženske pa po 50 mark. Ti izdatki, pravijo, so malenkostni v primeri z vsoto, ki je potrebna za oskrbovanje bolnikov po raznih zavodih in ki znašajo na leto do 350 milijonov mark.

Sličen zakon imajo tudi v nekaterih državah v Severni Ameriki

Tržne cene

v Dravski banovini

Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din	4—	do 4'50
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din	3—	do 3'50
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din	2—	do 3—
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din	2—	do 3'50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din	1'90	do 2'50
Teleta, žive teže	1 kg Din	4—	do 5'50
Prašiči, debeli, živa teža	1 kg Din	7—	do 8—
Prašiči, debeli, zaklani	1 kg Din	10—	do 11—
Prašiči, 3—4 mes. stari	1 kom. Din	200—	do 350—
Kokoši	1 kom. Din	18—	do 25—
Piščanci	1 kom. Din	15—	do 20—

Pridelki:

Pšenica domača	100 kg Din	125—	do 140—
Rž	100 kg Din	100—	do 125—
Oves	100 kg Din	90—	do 100—
Koruzna stara	100 kg Din	105—	do 110—
Koruzna umetno sušena	100 kg Din	110—	do 120—
Ječmen	100 kg Din	100—	do 110—
Ajda	100 kg Din	115—	do 125—
Fižol	100 kg Din	250—	do 290—
Krompir	100 kg Din	50—	do 70—
Jabolka	1 kg Din	3—	do 5—
Hruške	1 kg Din	4—	do 6—
Slama	100 kg Din	30—	do 40—
Mleko	1 liter Din	2—	do 2'50
Smetana	1 liter Din	10—	do 13—
Sir	1 kg Din	16—	do 22—
Surovo maslo	1 kg Din	20—	do 24—
Gobe, suhe	1 kg Din	35—	do 45—
Seno sladko	100 kg Din	40—	do 50—
Drva za gorivo, trda, 1 kub. m	Din	80—	do 120—
Drva za gorivo, mehka, 1 kub. m	Din	60—	do 80—

Sejmi

2. januarja: Ribnica, Radohova vas, Ptuj, Murska sobota, Sv. Jurij ob južni žel.
3. januarja: Dol. Logatec.
4. januarja: Mokronog.
5. januarja: Konjice.

Vrednostni papirji

2½ % Vojna škoda	Din	296—298
7 % investicijsko posojilo	Din	55—56
7½ % Drž. hipotek. banka	Din	48—52
6 % begluške	Din	38—39
4 % agrarne	Din	26—28
7 % Blair posojilo	Din	36—37
8½ % Blair posojilo	Din	37—40
Privilegirane agr. banke	Din	234—235

Valute

1 ameriški dolar	Din	36'80
1 nemška marka	Din	13'65
1 švicarski frank	Din	11'10
1 angleški funt	Din	188—
1 francoski frank	Din	2'25
1 češkoslovaška krona	Din	1'70
1 italijanska lira	Din	3'02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28½ % na ime »prima«.

Žrebanje begluških obveznic

Pri žrebanju, ki se je vršilo dne 16. t. m. so bile izžrebane sledeče serije: 607, 751, 1239, 1242, 1333, 1666, 1774, 1851, 2132, 2157, 2172, 2203, 2277, 2286, 2488, 2520, 2594, 2762, 2916, 3128, 3271, 3310, 3508, 3512, 3754, 3835, 3924, 4102, 4418, 4442, 4491, 4692, 5083, 5170, 5321, 5334, 5381, 5656, 6108, 6199, 6330, 6334, 6601, 6611, 6718, 6992, 7271, 7607, 7902, 7914, 7988, 7994, 8058, 8218, 8348, 8403, 8462, 8708, 8882, 8889, 9017, 9295, 9669, 9807, 9850, 9890, 10114, 10250, 10776, 10881, 11035, 11065, 11116, 11166, 11434, 11466, 11901, 12004, 12479, 12639, 12717, 12810, 12829, 13204, 13355, 13482, 13493, 13623, 13976, 14552, 15429, 15640, 15738, 16534, 16538, 16711, 16723, 16730, 16798, 16865, 16994, 17010, 17024, 17097, 18145, 18186, 18303, 18323, 18392, 18494, 18533, 18675, 18784, 18787, 19014, 19028, 19087, 19132, 19145, 19205, 19471, 19608, 19628, 19743, 19865, 19906, 19981.

Program Radio Ljubljane

od 31. decembra 1933 do 7. januarja 1934

Nedelja, 31. dec. 7.45: O organizaciji in delu združenih ustanov za mlekarstvo (Ing. Šabec Srečko). — 8.15: Poročila. — 9.00: Versko predavanje. — 10.00: O steklini (dr. Korbar Avgust). — 20.45: Fantje na vasi, vmes humoristično posnemanje instrumentov. — 22.30: Citraški duet Mezgolits in Kieferle. Vmes poje kuplete g. Bajde. —

Ponedeljek, 1. januar. 7.30: O svinjereji (Zupanc Martin). — 8.15: Poročila. — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice.

Torek, 2. januar. 12.15: Reproduciranje pesmi naših bratov. — 12.45: Poročila. — 18.30: Reproduciran koncert havajskih kitar.

Sreda, 3. januar. 12.45: Poročila. — 13.00: Čas. Kmečka godba na ploščah. — 19.00: O vzgoji (dr. St. Gogala). — 20.00: Vijolinski koncert Karla Rupla s spremljevanjem Radio orkestra.

Četrtek, 4. januar. 12.15: Reproduciran citraški koncert. — 12.45: Poročila. — 18.00: Moka in kvas, različna testa (ga. Svetlova).

Petek, 5. januar. 12.45: Poročila. — 13.00: Čas. Cigani svirajo v reproducirani glasbi. — 19.00: Sokolstvo.

Sobota, 6. januar. 7.30: O selekciji kulturnih rastlin (ing. Ferline B.). — 8.15: Poročila. — 16.00: Zimska dela v sadovnjaku (Flego Anton). — 20.00: Vijolinski koncert ge. Fanike Brandl. — 20.45: Harmonika, solo g. Stanko.

Van der Lubbe obsojen na smrt

Dne 23. t. m. je razglasilo lipsko sodišče razsodbo o procesu radi požiga nemškega parlamenta. Sodišče je obsodilo glavnega krivca Lubbea radi veleizdaje v zvezi s požigom parlamenta na smrt na vešalih. Ostali komunisti Torgler, Dimitrov, Popov in Tannev pa so bili oproščeni, vendar še naprej pridržani v zaporu.

Bivši kitajski cesar postane cesar Mandžurije

Cesarska rodovina Puji, katera je vladala Kitajski čez 300 let, je bila pred kakimi 20 leti odstavljena in pregnana. Ko pa so Japonci z vojno odtrgali od Kitajske Mandžurijo, so postavili bivšega kitajskega cesarja za predsednika države. Sedaj pa, ker to kaže modrim in znajdljivim Japoncem, ga proglasijo ravno na dan novega leta za mandžurskega esarja.

Čudodelna vžigalica

Nemški časopisi poročajo, da sta iznašla dva meščana v Pfarzheimu vžigalico, katero lahko dvajsetkrat zaporedoma prižgeš. Vžigalica je sestavljena iz 20 kolobarčkov; če vžigalico prižgeš, se vname en kolobarček, ki gori tako dolgo kakor navadna vžigalica.

Kakšno srečo bodo imeli izumitelji te vžigalice, je težko prerokovati. Pred leti je že iznašel neki dunajski inženjer »večno« vžigalico, o kateri pa je sedaj vse tiho. Ni izključeno, da bo enaka usoda doletela tudi »20-kratno« vžigalico.

Božični dež na Dunaju

Na Dunaju je na praznike tako deževalo, da so morali gasilci 70krat priti ljudem na pomoč, ker bi jih bila voda v kletih sicer zalila. Tudi 5 avtomobilov je obtičalo v blatu in brozgi, da niso mogli naprej.

Dobro došel pa je bil dež trgovcem, ki so imeli še gumijaste čevlje na zalogi. Te čevlje so vse razprodali.

Preosnova ustave na Poljskem

V poljskem parlamentu (>sejmu<) bodo v kratkem razpravljali o načrtu nove ustave.

Nova ustava hoče: 1. utrditi oblast in moč predsednika republike; 2. omejiti hoče nadzorno oblast parlamenta in 3. zmanjšati vpliv senata.

Predsednik republike naj bi imel predvsem pravico odpoklicati vladno po svoji volji, razpustiti parlament, imenovati generalnega nadzornika vlade in imenovati predsednika računskega dvora.

Volitve v parlament naj bi bile splošne in tajne. Veljavnost mandatov naj bi trajala 5 let.

Važna je določba, da vlada ne bo dolžna odstopiti, če ji izreče parlament nezaupnico, ampak da ima samo predsednik moč in pravico vlado razrešiti. Pač pa mora predsednik vlado odpoklicati, če ji izrečeta nezaupnico parlament in senat.

Za preosnovo ustave je potrebna dvetretjinska večina parlamenta.

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

IGNAC TOMCEKSPORT DEŽELNIH PRIDELKOV IN LESA
TER VINSKA TRGOVINA
MORAVČE, SLOVENIJA**Srečno novo leto**

želi vsem svojim cenjenim gostom

**DAKO MAKAR
METLIKA****Srečno novo leto**

želi vsem svojim cenj. gostom

Josip Matko, gostilničar
GOTNA VAS**TEZKA ZIMSKA HRANA**

in zmanjšano gibanje v zimskem času so glavni vzrok slabe prebave želodca, čestih omotic, zaprtosti in nerednega črevesnega delovanja. Kri cirkulira prepočasno po žilah. Stare bolezni se vsled mraza zopet izraziteje pojavijo. Poapnenje žil, hemoroidi, zamaščenost srca in razne živčne bolezni. Posebno zrelejšje in starejšje osebe so tem nadlogam podvržene.

**„Planinka“
čaj-Bahovec**

uničuje povzročitelje bolezni — obnavlja in čisti kri — urejuje krvni obtok ter tako deluje blagodejno na vse telo in na Vaše splošno zdravstveno stanje. Zahtevajte v apotekah in drogerijah izrečno le „Planinka“ čaj — Bahovec, ki se ne prodaja odprto, temveč le v zaprtih in plombiranih zavitkih po Din 20 — in z napisom proizvajalca:

Apoteka

Mr. Bahovec
Ljubljana

Reg. br. 12590 — 20. VII. 1932

Kdor Oglašuje - ta napreduje!**Mlinarji!**

MLINSKE KAMNE za vsakovrstno meljavo,
MLINSKA SITA, svilena in volnena,
Ia GONILNA JERMENA, VOSEK ZA JERMENA
in vse ostale mlinske potrebščine nudi:

Brcar & Komp., Ljubljana
Kolodvorska ulica števil. 35
Ceniki brezplačno! Zmerne cene!**Naročajte in širite »Kmeti list«!****Kmetska posojilnica ljubljanske okolice**

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge
narastle na nad Din 230 milijonov
izkazane rezerve znašajo " " 10 "

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500
zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar
predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Srečno Novo leto želi
Lekarna
Trnkoczy

LJUBLJANA, Mestni trg 4
Telefon 21-86 — Pošt. ček. račun št. 10.755

Srečno in veselo Novo leto 1934

želi vsem svojim cenjenim poslovnim prijateljem

TISKARNA **Merkur** LJUBLJANA
Gregorčičeva ulica št. 23 • Telefon št. 25-52

VESELO IN SREČNO
NOVO LETO

želi vsem cenjenim odjemalcem
Medić - Zankl
LJUBLJANA

Srečno in veselo novo leto

želi vsem svojim cenj. gostom

REZI ZALAZNIK
gostilničarka pri **6** ici
Ljubljana, Tyrševa cesta 8

Srečno in veselo Novo leto

želi

KMETIJSKA DRUŽBA
V LJUBLJANI

Srečno in veselo Novo leto

želi cenjenim odjemalcem in se priporoča za nadaljnjo naklonjenost trdka

KARL PRELOG, TRGOVINA
VOLNE, BOMBAŽA IN GALANTERIJE
Na debelo: Gosposka ulica števil. 3
Na drobno: Stari trg 12, Židovska ul. 4

Srečno novo leto želi

vsem cenj. odjemalcem, prijateljem in znancem

JOSIP OLUP
trgovina
LJUBLJANA, Pod Trančo števil. 1

Srečno in veselo novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem in gostom

Ivan Grad
gostilna in veletrgovina z vinom
Beričovo

Veselo in srečno Novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem - zadrugarjem

»EKONOM«
OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA
LJUBLJANA, KOLODYORSKA ULICA 7

Specialni

artistični atelje za črkoslikarstvo

PRISTOU & BRICELJ

Ljubljana
Telefon 29-08

SREČNO NOVO LETO!

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA, LITOGRAFIJA
IN KARTONAŽA D. D. • LJUBLJANA

Veselo in srečno
Novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Ignac Zargi
Ljubljana - Sv. Petra c.

Srečno Novo leto

želi vsem svojim cenjenim gostom

Hotel Lloyd
LJUBLJANA

Srečno Novo leto

želi vsem cenjenim odjemalcem

FRANC SLAMIČ

MESARIJA IN TVORNICA MESNIH IZDELKOV IN KONZERV
Ljubljana

Veselo in srečno Novo leto

želi vsem svojim cenj. odjemalcem

VIKTOR Meden
LJUBLJANA

Srečno in veselo Novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem

Krečič - Skubic

trgovina z mešanim blagom

Ljubljana

Vidovdanska cesta 1 Florijanska ul. 30

SREČNO NOVO LETO 1934

želi vsem cenj. naročnikom in odjemalcem trdka

Karel Jelovšek, Vrhnika

opekarna in parna žaga

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Ivan A. Grosek

trgovina z mešanim blagom

Trebnje

Srečno novo leto

svojim gostom in odjemalcem vina želi

Ivan Pečnikar

gostilna in vinska trgovina

SV. JAKOB ob SAVI

Srečno novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem in gostom

Lavoslav Bučar

Kostanjevica

Srečno Novo leto

želi svojim cenjenim odjemalcem in gostom

JOŠKO BENEDIK

GOSTILNIČAR IN TRGOVEC

STRAZIŠČE pri KRANJU

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Josip Župančič

trgovec

Trebnje

Srečno Novo leto

želi svojim cenjenim gostom

ALOJZIJ DRMELJ

gostilničar

Boštanj

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenjenim gostom kakor odjemalcem vina

FRANC GRAD

GOSTILNA IN ZALOGA VINA

ZGORNJI KAŠELJ

PLETILNI
ŠVICARSKI STROJ

Največje veselje v hišo za **Novo leto**

so v današnjem dragem času samo prikladna in praktična darila! Lep, trpežen in dober šivalni stroj **Adler** in **Gritzner** za dom in obrt je obenem okras vsake hiše in največje veselje vsake dobre gospodinje. **Dubied** švicarske pletilne stroje ter najboljša **Adler**-jeva kolesa nudi po najnižjih cenah samo trdka

Josip Petelinc, Ljubljana blizu Prešernovega spomenika ob vodi

Denar naložite najbolje
in najvarneje pri domačem zavodu

Kmetški hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v Ljubljani

Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1

Telefon št. 2847. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavi: „Kmetški dom“
Žiro račun: Narodna banka

Vloge

na knjižice in tekoči račun obrestuje po
4% brez odpovedi,
po 5% pri tromesečni odpovedi

Jamstvo za vloge

presega večkratno vrednost vlog. Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja

Posojila

daje na poroštvo, na vknjižbo in na zastavo premičnin in vrednostnih papirjev in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji

Blagajniške ure:

Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½,
le ob sobotah in dnevih pred prazniki
od 8—12½, ure

Stanje vlog: Din 35.000.000.—

Rezerve: Din 1.200.000.—

Pozor!

Pozor!

Ne kupujte slabo poceni blago!

Ampak dobro, katerega dobite pri domačem podjetju

pri ČEŠNIKU

Lingerjeva ulica - LJUBLJANA - Stritarjeva ulica

Največja izbira vseh vrst blaga za moške in ženske obleke, po vršnike, suknje in druga jesenska ter zimska oblačila.

Poštenost mojega podjetja je znana!

»EKONOM«

R. Z. Z. O. Z. V LJUBLJANI

Kolodvorska ulica 7 (v lastni hiši)
TELEFON INTERURBAN 25-06

DOBAVLJA:

VSE DEZELNE PRIDELKE, kakor pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd.

MLEVSKE IZDELKE: pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješpreni, kašo

POLJSKE PRIDELKE: krompir, fižol, zelje, seno in slamo

STALNA ZALOGA vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tom. žlindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa i. dr.

GLAVNO ZASTOPSTVO za Slovenijo opekarne „ILOVAC“, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke

Preskrbite si za zimo

zimske suknje, obleke in perilo iz lastne tovarne „TRIGLAV“. Obleke in perilo se izdeluje tudi po meri v najnovejši fazoni in najnižji ceni.

Josip Olup, Stari trg 2 (na vogalu)
Ljubljana Pod Trančo 1 in
Kolodvorska ulica št. 8.